

Brüssel, 24. veebruar 2020
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2017/0332(COD)

6060/1/20
REV 1

ENV 78
SAN 48
CONSOM 25
CODEC 109

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	5813/20
Komisjoni dok nr:	5846/18 - COM(2017) 753 final + ADD 1
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud) – Poliitiline kokkulepe

1. Komisjon esitas 1. veebruaril 2018 uuesti sõnastatud ettepaneku olmevee kvaliteeti käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta¹ (nn joogivee direktiiv).
2. Uuesti sõnastamise ettepaneku üldeesmärk on tagada keskkonna ja inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse saastunud joogivee kahjuliku mõju eest. Läbivaatamine on ühtlasi esimese eduka Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ tulemus. Ettepaneku eesmärk on ajakohastada veekvaliteedi standardeid, võtta vee seisundi jälgimiseks kasutusele riskipõhine käsitus, parandada infot vee kvaliteedi ja tarbijatele pakutavate veeteenuste kohta ning parandada veele juurdepääsu. Lisaks käsitletakse ettepanekus ka veega kokku puutuvate materjalide küsimust.

¹ 5846/18 + ADD 1–ADD 5.

3. Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse ettepaneku kohta vastu 11. juulil 2018².
Regioonide Komitee võttis oma arvamuse ettepaneku kohta vastu 16. mail 2018³.
4. Euroopa Parlament võttis esimese lugemise seisukoha vastu 28. märtsil 2019⁴. Raport sisaldas 160 muudatusettepanekut komisjoni ettepaneku muutmiseks.
5. Nõukogu leppis oma 5. märtsi 2019. aasta istungil kokku üldises lähenemisviisis,⁵ millega antakse eesistujariigile volitused pidada läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga.
6. Kolmepoolsed kohtumised toimusid viiel korral: 7. oktoobril, 22. oktoobril, 19. novembril, 3. detsembril ja 18. detsembril. Eesistujariik esitas ettepanekud muudetud volituste kohta COREPERile selle 15. novembri, 27. novembri ja 18. detsembri 2019. aasta koosolekutel. Lisaks kolmepoolsetele poliitilistele kohtumistele toimus mitu tehnilist kolmepoolset kohtumist.
7. Alaliste esindajate komitee analüüsis teksti 5. veebruaril 2020 kokkuleppe saavutamise eesmärgil ning kinnitas kolmepoolsetest kohtumistest tuleneva lõpliku kompromissi⁶. Kinnitatud teksti koos ümbernummerdatud sätetega leiab käesoleva märkuse lisast.
8. Euroopa Parlamendi keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse (ENVI) komisjon andis 18. veebruaril 2020 tekstile oma heakskiidu. Seejärel saatis ENVI komisjoni esimees samal päeval alaliste esindajate komitee esimehele kirja, milles märkis, et pärast õiguskeelelist viimistlemist soovitab ta ENVI komisjonil ja parlamendi täiskogul nõukogu seisukoht muudatusteta vastu võtta.

² NAT/733-EESC-2018-01285.

³ CDR 924/2018.

⁴ 7750/19.

⁵ 6876/1/19 REV 1.

⁶ 5813/20.

9. Eespool toodut silmas pidades palutakse alaliste esindajate komiteel soovitada nõukogul ühel oma eelseisval istungil päevakorra A-punktina kiita heaks joogivee direktiivi teksti suhtes saavutatud poliitiline kokkulepe, nagu see on esitatud käesoleva märkuse lisas, ning kanda käesoleva märkuse addendum'is esitatud avaldused kõnealuse istungi protokolli.
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁷,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁸,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivi 98/83/EÜ⁹ on korduvalt oluliselt muudetud¹⁰. Kuna kõnealusesse direktiivi on vaja teha uusi muudatusi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.

⁷ ELT C [...], [...], lk [...].

⁸ ELT C [...], [...], lk [...].

⁹ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).

¹⁰ Vt V lisa.

- (2) Direktiiviga 98/83/EÜ sätestati õigusraamistik, millega kaitstakse inimeste tervist olmevee mistahes saastatusest tuleneva kahjuliku mõju eest, tagades olmevee tervislikkuse ja puhtuse. Käesoleva direktiivi eesmärk peaks olema sama ning sellega tuleks parandada kõigi inimeste juurdepääsu sellisele veele kogu liidus. Selleks on tarvis näha liidu tasandil ette miinimumnõuded, millele nimetatud vesi peab vastama. Liikmesriigid peaksid võtma vajalikud meetmed tagamaks, et olmevees ei esine mikroorganisme, parasiite ega aineid, mis võivad teatavatel juhtudel kujutada ohtu inimeste tervisele, ning et vesi vastab kõnealustele miinimumnõuetele.

- (3) Käesoleva direktiivi kohaldamisalast on tarvis välja jätta looduslikud mineraalveed ja raviotstarbelised veed, kuna seda liiki veed on hõlmatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/54/EÜ¹¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/83/EÜ¹². Direktiivis 2009/54/EÜ käsitletakse nii looduslikke mineraalvesi kui ka allikavesi, kuid käesoleva direktiivi kohaldamisalast tuleks välja jätta üksnes looduslikud mineraalveed. Direktiivi 2009/54/EÜ artikli 9 lõike 4 kolmanda lõigu kohaselt peaksid allikaveed vastama käesoleva direktiivi sätetele ning mikrobioloogiliste nõuete osalt peaks allikavesi vastama direktiivi 2009/54/EÜ artikli 5 sätetele. Pudelitesse või mahutitesse villitud ja müümiseks või toidu tootmiseks, valmistamiseks või töötlemiseks ette nähtud olmevesi peaks kuni nõuetele vastavuse hindamise kohani (st kraanini) põhimõtteliselt kogu aeg vastama käesoleva direktiivi sätetele ning pärast seda tuleks sellist vett, kui see on mõeldud inimestele tarvitamiseks või mille puhul põhjendatult eeldatakse, et seda tarvitavad inimesed, pidada toiduks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002¹³ artikli 2 teisele lõigule. Lisaks võidakse toidukäitlejad, kellel on oma veeallikas ja kes kasutavad seda konkreetsetel ärilistel eesmärkidel, vabastada käesoleva direktiivi sätete kohaldamisest, kui nad järgivad asjaomaseid, eelkõige ohuanalüüsiga seotud kohustusi ja kriitiliste kontrollpunktide põhimõtet ning asjaomastes liidu toidualastes õigusaktides sätestatud parandusmeetmeid. Toidukäitlejad, kellel on oma veeallikas ning kes tegutsevad veekäitlejatena, peaksid järgima käesoleva direktiivi sätteid samamoodi nagu teised veekäitlejad.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 164, 26.6.2009, lk 45).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoiu kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

- (4) Õigust veele käsitleva Euroopa kodanikualgatuse („Right2Water“) järeldest¹⁴ lähtuvalt korraldati kogu liitu hõlmav avalik konsultatsioon ning komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) raames direktiivi 98/83/EÜ hindamine¹⁵. Selle tulemusena selgus, et direktiivi 98/83/EÜ teatavaid sätteid tuleb ajakohastada. Kindlaks määrati neli täiustamist vajavat valdkonda, nimelt kvaliteedipõhiste parameetrite väärtuste loetelu, riskipõhise käsitlemise vähene kasutamine, tarbijate teavitamist käsitlevad ebatäpsed sätted ning olmeveega kokku puutuvate materjalide heakskiitmise süsteemide lahknevused ja mõju, mida see võib avaldada inimeste tervisele. Lisaks määratleti Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ raames selge probleemina asjaolu, et osal elanikkonnast, tõrjutud rühmadel, puudub juurdepääs olmeveele, mille tagamise kohustus on sätestatud ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 6. eesmärgina. Viimasena ilmnes, et ei olda kuigivõrd teadlikud veeleketest, mis tulenevad alainvesteeringutest veetaristu hooldamisse ja uuendamisse – asjaolu, millele juhiti tähelepanu ka Euroopa Kontrollikoja eriaruandes veetaristu kohta¹⁶.

¹⁴ COM(2014) 177 final.

¹⁵ SWD(2016) 428 (final).

¹⁶ Kontrollikoja eriaruanne SR 12/2017: „*Joogiveedirektiivi rakendamine: vee kvaliteet ja kättesaadavus Bulgaarias, Ungaris ja Rumeenias on paranenud, kuid vajadus investeeringute järele on endiselt märkimisväärne*“.

- (5) Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Euroopa piirkondlik büroo korraldas direktiiviga 98/83/EÜ kehtestatud parameetrite ja parameetrite väärtuste üksikasjaliku läbivaatamise, et teha kindlaks, kas neid on vaja kohandada tehnika ja teaduse arenguga. Läbivaatamise¹⁷ tulemuste kohaselt tuleks kontrollida soolestiku patogeene ja *Legionella* bakterit, lisada tuleks kuus keemilist parameetrit või parameetrirühma. Nelja uue parameetri puhul kuuest tuleks muudest viimastest teaduslikest arvamustest ja ettevaatusprintsibist lähtudes kehtestada WHO ettepanekuga võrreldes rangemad parameetrite väärtused, mille järgimine on siiski teostatav. Ühe uue parameetri puhul vähendati esindavate ainete arvu ning kohandati väärtust. WHO tegeleb endiselt kroonimisisalduse piirnormi läbivaatamisega, mistõttu tuleks enne väärtuse rangemaks muutmist kohaldada 15-aastast üleminekuperioodi. Lisaks soovitas WHO kaaluda endokriinfunktsiooni kahjustava kolme esindusliku ühendi puhul võrdlusaluste kehtestamist, et hinnata nende esinemissagedust ja vajadusel töötlemise tõhusust, kasutades bisfenool A puhul väärtust 0,1 µg/l, nonüülfenooli puhul 0,3 µg/l ning beeta-östriadooli puhul 1 ng/l. EFSA 2015. aasta arvamusele tuginedes otsustati siiski, et üks neist kolmest ühendist, bisfenool A, tuleks lisada käesolevasse direktiivi tervisepõhise parameetri väärtusega 2,5 µg/l. Lisaks tuleks nonüülfenool ja beeta-östriadool lisada komisjoni koostatavasse jälgimisnimekirja.

¹⁷ WHO Euroopa piirkondliku büroo joogivee parameetrite alane koostööprojekt „Support to the revision of Annex I Council Directive 98/83/EC on the quality of water intended for human consumption (Drinking Water Directive) Recommendation“, 11. september 2017.

- (6) Plii puhul soovitas WHO jääda kehtiva parameetri väärtuse juurde, kuid märkis, et pliisisaldus peaks olema võimalikult väike. Seepärast võib praeguse väärtuse 10 µg/l säilitada veel 15 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist. Hiljemalt pärast üleminekuperioodi tuleks parameetri väärtuseks kehtestada 5 µg/l. Lisaks, kuna majades ja muudes hoonetes olevad pliitorud on kestev probleem, mille väljavahetamise nõudmiseks ei pruugi liikmesriikidel olla alati vajalikke volitusi, peaks kinnistussüsteemidega seotud kohustuste puhul jääma väärtus 5 µg/l soovituslikuks. See-eest tuleks käesoleva direktiivi kohaselt lubatud kõigi joogiveega kokku puutuvate uute materjalide puhul kehtestada väärtuseks kraanist väljumisel 5 µg/l sõltumata sellest, kas neid kasutatakse veevarustussüsteemis või kinnistussüsteemis.
- (7) Selleks et võtta arvesse üldsuse kasvavat muret seoses olmevees tekkivate ühendite (näiteks endokriinfunktsiooni kahjustavad kemikaalid, ravimid ja mikroplast) mõjuga inimeste tervisele läbi olmevee ning tegeleda veevarustusahelas tekkivate uute ühenditega, tuleks käesolevasse direktiivi lisada jälgimisnimekirjade mehhanism. Jälgimisnimekirjade mehhanism võimaldab kasvavatele muredele dünaamiliselt ja paindlikult reageerida. Samuti võimaldab see võtta uusi meetmeid juhul, kui saadakse uusi teadmisi nende ühendite mõju kohta inimeste tervisele ning kõige asjakohasemate seireviiside ja -meetodite kohta. Olmevee jälgimisnimekirjade mehhanism on osa vastusest erinevatele asjakohastele liidu valdkondlikele poliitikatele, nagu komisjoni teatis „Euroopa Liidu strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas“,¹⁸ komisjoni teatis „Endokriinfunktsiooni kahjustavaid kemikaale käsitlev põhjalik Euroopa Liidu raamistik“¹⁹ ja nõukogu 26. juuni 2019. aasta järeldused liidu keskkonnasäästlike kemikaalide poliitika strateegia kohta²⁰.

¹⁸ COM(2019) 128 final.

¹⁹ COM(2018) 734 final.

²⁰ 10713/19.

- (8) Samuti soovitas WHO kolme parameetri väärtust leevendada ja viis parameetrit loetelust välja jätta. Kõiki kõnealuseid muudatusi ei peeta siiski vajalikuks, sest komisjoni direktiiviga (EL) 2015/1787²¹ kasutusele võetud riskipõhine käsitus võimaldab veekäitlejatel jätta teataval tingimustel parameeter seirega hõlmatud parameetrite loetelust välja. Töötlemismeetodid kõnealuste parameetrite väärtuste saavutamiseks on juba kasutusele võetud.
- (9) Parameetrite väärtused põhinevad olemasolevatel teaduslikel andmetel ja ettevaatusprintsiiibil ning kõnealused väärtused on valitud tagamaks, et olmevett oleks võimalik ohutult tarbida kogu elu jooksul, ning et seega oleks tagatud tervisekaitse kõrge tase.
- (10) Tuleks saavutada tasakaal nii mikrobioloogiliste kui keemiliste ohtude vältimises; sel eesmärgil ning parameetrite väärtuste edaspidist muutmist silmas pidades tuleks olmevee suhtes kohaldatavate parameetrite väärtuse kehtestamisel tugineda tervisekaitsenõuetele ning riskianalüüsi meetodile.
- (11) Indikaatorparameetritel ei ole otsest mõju rahvatervisele. Need on siiski olulised vahendina, mille abil teha kindlaks, kuidas toimivad vee tootmise ja jaotamise rajatised, ning hinnata vee kvaliteeti. Need võivad aidata tuvastada veetöötlemise puudusi ning neil on ka oluline roll tarbijate usalduse suurendamisel ja säilitamisel kvaliteetse joogivee vastu. Seepärast peaksid liikmesriigid neid jälgima.
- (12) Kui on vajalik inimeste tervise kaitsmiseks oma territooriumil, tuleks seada liikmesriikidele kohustus kehtestada ettevaatusprintsiiibist lähtuvalt I lisa nimetatata täiendavate parameetrite väärtused.

²¹ Komisjoni 6. oktoobri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1787, millega muudetakse nõukogu direktiivi 98/83/EÜ (olmevee kvaliteedi kohta) II ja III lisa (ELT L 260, 7.10.2015, lk 6).

- (13) Ohutu olmevesi ei tähenda mitte üksnes seda, et selles puuduvad kahjulikud mikroorganismid ja ained, vaid ka seda, et see sisaldab teatavas koguses looduslikke mineraale ja keemilisi elemente, pidades silmas, et demineraliseeritud vee või sellise vee, mis sisaldab väga vähe keemilisi elemente nagu kaltsium ja magneesium, pikaajaline tarbimine võib inimeste tervist kahjustada. Teatav kogus selliseid mineraale on hädavajalik ka tagamaks, et vesi ei oleks agressiivne ega söövitav, ning selleks, et parandada vee maitset. Võiks kaaluda nimetatud mineraalide miinimumsisalduse kehtestamist pehmendatud või demineraliseeritud vee puhul, võttes arvesse kohalikke tingimusi.

(14) Direktiivis 98/83/EÜ on ennetavaid ohutuse kavandamise ja riskipõhise käsitlemise elemente võetud arvesse piiratud määral. Riskipõhise käsitlemise esimesed elemendid võeti kasutusele juba 2015. aastal direktiiviga (EL) 2015/1787, millega muudeti direktiivi 98/83/EÜ, et võimaldada liikmesriikidele erandite tegemist kehtestatud seireprogrammide, tingimuse ja korraldatakse usaldusväärne riskide hindamine, mis võib põhineda WHO suunistel joogivee kvaliteedi kohta²². Need suunised, millega kehtestatakse veeohutuskavadel põhinev lähenemisviis, sealhulgas väikestele kogukondadele,²³ koos standardiga EN 15975-2, milles käsitletakse joogiveevarustuse kindlust, on rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtted, mille olmevee tootmine, varustus, seire ja parameetrite analüüs põhineb. Kõnealused suunised tuleks käesolevas direktiivis säilitada. Selleks, et nende põhimõtete kohaldamine ei piirduks seirega, et kasutada aega ja ressursse oluliste riskidega tegelemisele ning kulutõhusate meetmete võtmisele seoses reostusallikaga ja vältida asjasse mittepuutuvate probleemidega seotud analüüse ja jõupingutusi, on asjakohane võtta kasutusele veeohutuse täielik riskipõhine käsitus, mis hõlmab kogu veevarustusahelat, alates valgalast, veevõtust, töötlemisest, säilitamisest, jaotamisest kuni nõuetele vastavuse hindamise kohani. Kõnealune käsitus peaks põhinema saadud teadmistel ja direktiivi 2000/60/EÜ alusel võetud meetmetel ning võtma konstruktiivsemalt arvesse kliimamuutuste mõju veevarudele. Riskipõhine käsitus peaks koosnema kolmest osast: esiteks valgala(de) veevõtukohtadega seotud ohtude hindamisest (valgala(de) veevõtukohtade riskihindamine ja riskijuhtimine) vastavalt WHO suunistele ja veeohutuskavasid käsitlevale käsiraamatule²⁴, teiseks veekäitleja võimalusest kohandada seiret vastavalt peamistele riskidele ja võtta vajalikke meetmeid veevarustusahelas alates veevõtust, vee töötlemisest, säilitamisest kuni jaotamiseni kindlaks tehtud riskide juhtimiseks (veevarustussüsteemi riskihindamine ja riskijuhtimine), ning kolmandaks hindamisest, milles käsitletakse kinnistustisestest jaotussüsteemidest tulenevaid võimalikke riske (nt *Legionella* bakter või plii) (kinnistustisese jaotussüsteemiga seotud riskihindamine ja riskijuhtimine), keskendudes eelkõige prioriteetsetele valdustele. Hindamisprotsessid tuleks regulaarselt läbi vaadata muu hulgas sellistele ohtudele reageerimiseks, mis tulenevad kliimaga seotud

²² Guidelines for drinking water quality, Fourth Edition, World Health Organisation, 2011 http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/2011/dwq_guidelines/en/index.html

²³ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/243787/Water-safety-plan-Eng.pdf; https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/75145/9789241548427_eng.pdf;jsessionid=2F74141084126319713559E5F4E854C2?sequence=1

²⁴ Water Safety Plan Manual: step-by-step risk management for drinking water suppliers, World Health Organisation, 2009, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/75141/1/9789241562638_eng.pdf.

äärmuslikest ilmastikunähtustest, teadaolevatest inimtegevuse muutustest veevõtupiirkonnas või veeallikaga seotud juhtumitest. Riskipõhise käsitleusega tagatakse pidev teabevahetus pädevate asutuste ja veekäitlejate vahel.

Selleks et vähendada selliste veekäitlejate halduskoormust, kes tarnivad ööpäevas keskmiselt 10 m³ kuni 100 m³ vett või teenindavad 50 kuni 500 inimest, peaks liikmesriikidel olema võimalus vabastada neid veevarustuse riskihinnangu esitamisest tingimusel, et toimub artikli 13 kohane korrapärane seire. Reisijaid vedavate vett magestavate merelaevade puhul tuleks viia riskipõhist käsitlemist ellu vastavalt nendega seotud piirangutele. Euroopa lipu all sõitvad merelaevad järgivad rahvusvahelistes vetes sõitmisel rahvusvahelist õigusraamistikku. Tuleb tagada, et eelistatakse kehtivaid rahvusvahelisi norme või rahvusvahelistes vetes viibivate laevade suhtes kohaldatavaid üksikasjalikumaid ja rangemaid rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid (nt Ameerika Ühendriikide tervishoiuteenistuse väljatöötatud laevade sanitaarprogramm).

(15) Valgala(de) veevõtukoha või -kohtade riskihindamisel ja riskijuhtimisel tuleks riskihindamist viia läbi terviklikult ning eelkõige peaks pöörama tähelepanu olmevee tootmiseks vajaliku töötlemistaseme vähendamisele, näiteks olmeveevõtuks kasutatavate veekogude saastumist või saastumisohtu põhjustavate survetegurite vähendamise abil. Selleks peaksid liikmesriigid kirjeldama valgala(de) veevõtukoha või -kohti, tegema kindlaks ohud ja ohtlikud olukorrad, mis võivad vee kvaliteeti halvendada, näiteks nende valgala(de)ga seotud võimalikud saasteallikad ning, kui see on vajalik ohtude kindlaks tegemiseks, tegema selliste saasteainete seiret, mida nad peavad oluliseks (nt nitraadid, pestitsiidid või ravimid, mis on kindlaks määratud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ²⁵), nende loodusliku esinemise tõttu veevõtupiirkonnas (nt arseen) või veekäitlejatelt saadud teabe põhjal (nt toorvee konkreetse parameetri äkiline suurenemine). Kui olmeveeks kasutatakse pinnavett, peaksid liikmesriigid pöörama riskihindamisel erilist tähelepanu mikroplastile ja endokriinfunktsiooni kahjustavatele ainetele, nagu nonüülfenool ja beeta-östradiool, ning vajaduse korral nõudma, et veekäitlejad jälgiksid ja/või töötleksid ka neid ning teisi jälgimisnimekirja kantud parameetreid, kui neid peetakse inimeste tervisele ohtlikuks. Tuginedes valgala(de) veevõtukoha või -kohtade riskihindamisele, tuleks olmevee kvaliteedi tagamiseks võtta haldusmeetmeid, et ennetada või kontrollida kindlaks tehtud riske. Kui liikmesriik leiab ohu ja ohtlike olukordade kindlaks tegemisel, et parameeter ei esine valgala(de) veevõtukohas või -kohtades (näiteks seetõttu, et aine ei esine põhjavees või pinnavees), peaks see liikmesriik teavitama asjaomaseid veekäitlejaid ning ta võib neil lubada selle parameetri seiresagedust vähendada või eemaldada selle parameetri kontrollitavate parameetrite loetelust veevarustusriski hindamata.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

(16) Direktiiviga 2000/60/EÜ on ette nähtud, et liikmesriigid peavad olmeveevõtuks kasutatavad veekogud kindlaks määrama, teostama nende üle seiret ning võtma vajalikud meetmed hoidmaks ära nende kvaliteedi halvenemist, et vähendada olmeveeks sobiva vee tootmiseks vajalike puhastustoimingute ulatust. Kohustuste dubleerimise ärahoidmiseks peaksid liikmesriigid ohtude ja ohtliku olukorra kindlaks tegemisel kasutama direktiivi 2000/60/EÜ artiklite 7 ja 8 või muude asjakohaste liidu õigusaktide kohase seire tulemusi, mis on esinduslikud valgalade suhtes. Kuid juhtudel, kui sellised seiretulemused ei ole kättesaadavad, tuleks sisse seada asjakohaste parameetrite, ainete või saasteainete seire, et aidata kirjeldada valgala(sid) ja hinnata võimalikke riske. Selline seire tuleks sisse seada kohalikku olukorda ja saasteallikaid arvesse võttes.

- (17) Olmevee kvaliteedi hindamiseks kasutatavate parameetrite väärtused peavad olema täidetud kohas, kus olmevesi asjaomasele kasutajale kättesaadavaks tehakse. Samas võib olmevee kvaliteeti mõjutada kinnistusesine jaotussüsteem. WHO märgib, et liidus põhjustab kõigist veega levivatest patogeenidest suurimat tervisekahju *Legionella* bakter. See kandub edasi soojaveesüsteemide kaudu ja levib sissehingamisel, näiteks duši all pesemise käigus. Seega on bakteri levik selgelt seotud kinnistusesine jaotussüsteemiga. Ühepoolse kohustuse kehtestamine kõigi avalike ja eravalduste hõlmamiseks kõnealuse patogeeni seirega oleks ebamõistlikult kulukas ja seepärast on probleemiga tegelemiseks sobivam kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamine. Lisaks võiks kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamise raames hinnata võimalikke riske, mis tulenevad olmeveega kokku puutuvatest toodetest ja materjalidest. Seega peaks kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamine hõlmama muu hulgas liikmesriikide poolt kindlaks määratud prioriteetsete valduste (näiteks haiglad, tervishoiuasutused, vanadekodud, lastehoiuasutused, koolid, haridusasutused, majutusasutused, restoranid, baarid, spordi- ja kaubanduskeskused, vaba aja veetmise, meelelahutus- ja näitusekeskused, karistusasutused ja kämpingud) seirele keskendumist, kinnistusesine jaotussüsteemist ning sellega seotud toodetest ja materjalidest tulenevate riskide hindamist. Kõnealusest hindamisest lähtudes peaksid liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks muu hulgas, et rakendatakse asjakohaseid kontrolli- ja haldusmeetmeid (nt haiguspuhangute korral), mis on kooskõlas WHO suunistega,²⁶ ning et ainete migratsioon ehitustoodetest ei ohusta inimeste tervist.

²⁶ "Legionella and the prevention of Legionellosis", World Health Organisation, 2007, http://www.who.int/water_sanitation_health/emerging/legionella.pdf.

- (18) Töötlemise, seadmete ja materjalide kvaliteedi tagamist käsitlevate direktiivi 98/83/EÜ sätetega ei suudetud luua ühtset viisi olmeveega kokku puutuvate toodete hügieeninõuete tagamiseks. Seega kiidetakse tooteid heaks riigi tasandil ning igas liikmesriigis kohaldatakse erinevaid nõudeid. Sellest tulenevalt on tootjatel keeruline ja kulukas turustada oma tooteid kogu liidus ning see on kulukas ka liikmesriikidele. Seetõttu on ka tarbijatel ja joogivee-ettevõtetel raske teada saada, kas tooted vastavad tervishoiunõuetele. Käesolevas direktiivis ühtlustatud miinimumnõuete kehtestamine olmeveega kokku puutuvatele materjalidele aitab saavutada tervisekaitse ühtlase taseme kogu ELis ning aitab kaasa siseturu paremale toimimisele. Lisaks on määruses 2019/1020 sätestatud üldine kogu liitu hõlmav toodete turujärelevalve mehhanism, mille eesmärk on tagada, et liidu turul tehakse kättesaadavaks üksnes nõuetele vastavad tooted, mis tagavad selliste avalike huvide nagu üldine tervis ja ohutus, töötervishoid ja tööohutus, tarbijakaitse, keskkonnakaitse ja avalik julgeolek, kõrgetasemelise kaitse. Kõnealuses määruses on sätestatud, et kui tulevikus võetakse vastu uued liidu ühtlustamisõigusaktid, siis täpsustatakse nendes, kas määrust 2019/1020 tuleb kohaldada ka nende õigusaktide suhtes. Selleks et tagada võimalus võtta nõuetekohaseid turujärelevameetmeid toodete suhtes, mis ei ole juba hõlmatud määrusega 2019/1020, kuid mida käesolev direktiiv mõjutaks, oleks asjakohane näha ette selle määruse kohaldamine nende toodete suhtes.

(19) Olmeveega kokku puutuvad materjalid võivad vee kvaliteeti mõjutada sellega, et potentsiaalselt kahjulikud ained migreeruvad vette, soodustades mikroobide teket või mõjutades vee lõhna, värvi või maitset. Direktiivi 98/83/EÜ hindamise tulemusel selgus, et töötlemise, seadmete ja materjalide kvaliteedi tagamist käsitlev artikkel lubas liigset õiguslikku paindlikkust, mille tagajärjel kujunesid kogu ELis erinevad riiklikud süsteemid olmeveega kokku puutuvate materjalide heakskiitmiseks. Seetõttu tuleks kehtestada täpsemad minimaalsed hügieeninõuded materjalidele, mida kavatsetakse kasutada olmevee võtmiseks, töötlemiseks või jaotamiseks uutes rajatistes või olemasolevates rajatistes remonditööde või ümberehituste puhul või tagamaks, et need ei sea otseselt või kaudselt ohtu inimeste tervist, ei mõjuta negatiivselt vee värvi, lõhna või maitset, ei soodusta mikroobide teket vees ega leostaks vette saasteaineid tasemel, mis on nende ette nähtud eesmärgi täitmiseks vajatust kõrgem. Sel eesmärgil tuleks direktiivis kehtestada minimaalsed hügieeninõuded materjalidele, kehtestades selleks hindamismetoodika, lähteainete, koostiste või koostisosade Euroopa positiivsed nimekirjad, meetodid ja (haldus)menetlused lähteainete või koostiste lisamiseks Euroopa positiivsetesse nimekirjadesse ja nende läbivaatamiseks, ning Euroopa positiivsetes nimekirjas olevatest lähteainete, koostiste või koostisosade kombinatsioonidest valmistatud tootes kasutatud valmismaterjalide katse- ja heakskiitmismenetlused ja meetodid. Et mitte pärssida innovatsiooni, peaks komisjon tagama, et need menetlused on proportsionaalsed ega koorma põhjendamatult ettevõtjaid, eelkõige VKEsid. Need menetlused tuleks võimalikult suures ulatuses viia kooskõlla kehtivate liidu tooteid käsitlevate õigusaktidega, et vältida topeltkoormust, mis kohustaks ettevõtjaid viima sama toote puhul läbi eri vastavushindamisi.

(20) Euroopa positiivne nimekiri on lähteainete, koostiste või koostisosade nimekiri materjalitüübi alusel (orgaanilised, sideained, metallmaterjalid, emailid ning keraamilised või muud anorgaanilised materjalid), mida on lubatud kasutada materjalide tootmiseks, hõlmates vajaduse korral nende kasutustingimusi ja migratsiooni piirnorme. Lähteaine või koostise lisamiseks Euroopa positiivsesse nimekirja on vaja teha lähteaine enda, asjakohaste lisandite ja eeldatavate reaktsioonide ja ettenähtud kasutamise korral tekkivate lagunemissaaduste riskihindamine. Taotleja või riigi ametiasutuse teostataval riskihindamisel tuleks käsitleda terviseriske, mida võimalik migratsioon halvimates eeldatavates kasutustingimustes ja toksilisus võivad põhjustada. Olmeveega kokku puutuvas tootes kasutatava valmismaterjali ohutuse tagamiseks tuleb Euroopa positiivses nimekirjas riskihindamise alusel sätestada vajaduse korral lähteaine, koostise või koostisosade spetsifikatsioonid ning lähteaine, võimalike lisandite ja reaktsionisaaduste või komponentide kasutuspiirangud, koguselised piirangud või migratsiooni piirnormid. Esimese Euroopa positiivse nimekirja, riiklike lähteainete ja koostiste positiivsete nimekirjade või muude riiklike sätete kehtestamiseks tuleks määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel asutatud Euroopa Kemikaaliametile (edaspidi „amet“) teha kättesaadavaks meetodid, mille alusel sellised riiklikud nimekirjad ja sätted kehtestati, ning kaasnevad riskihinnangud iga lähteaine ja koostise kohta. Amet peaks selle põhjal esitama komisjonile soovitusel koondnimekirja kohta. Selleks et komisjon saaks nimekirja 15 aasta jooksul pärast selle vastuvõtmist läbi vaadata, peaks amet esimese Euroopa positiivse nimekirja ained, koostised ja koostisosad aegsasti läbi vaatama ja esitama nende kohta arvamuse. Euroopa positiivse nimekirja ajakohastamiseks peaks amet esitama arvamusi ainete ja koostiste lisamise või väljajätmise kohta.

Selleks et aidata kaasa toodete nõuetele vastavuse kontrollimise ühtlustamisele käesoleva direktiivi nõuetega, peaks komisjon taotlema Euroopa Standardikomiteelt (CEN) olmeveega kokku puutuvate toodete ühtlustatud katse- ja hindamisstandardite koostamist. Euroopa positiivse nimekirja koostamisel ja ajakohastamisel peaks komisjon tagama, et kõik asjakohased õigusaktid või standardimisvolitused, mille ta võtab vastu muude liidu õigusaktide kohaselt, on kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega.

Lisaks tuleks hiljemalt üheksa aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmist selle süsteemi toimimine läbi vaadata, et hinnata, kas inimeste tervise kaitse on kogu liidus tagatud ja kas olmeveega kokku puutuvate heakskiidetud materjalist koosnevate toodete seisukohast on nõuetekohaselt tagatud siseturu toimimine. Lisaks tuleks hinnata, kas sellel teemal oleks tarvilik esitada veel mõni seadusandlik ettepanek, võttes eelkõige arvesse määruse (EL) nr 1935/2004²⁷ ja määruse (EL) nr 305/2011 hindamiste tulemust.

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1935/2004 toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/590/EMÜ ja 89/109/EMÜ (ELT L 338, 13.11.2004, lk 4).

- (21) Olmeveega kokku puutuvad tooted peaksid koosnema käesoleva direktiivi kohaselt heakskiidetud materjalist või materjalide kombinatsioonist. Käesolevas direktiivis käsitletakse siiski üksnes toodetes kasutatavate materjalide ja ainete tervise- ja hügieeniaspekte seoses nende mõjuga olmevee kvaliteedile ning lõpptoodete vastavuskontrolli ja kvaliteedikontrollinorme. Selles ei käsitleta muid nõudeid, näiteks tulemusnäitajaid või struktuurse ohutuse reegleid, mida võidakse reguleerida või mis tulenevad liidu ühtlustamisõigusaktide, näiteks määruse (EL) nr 305/2011 või määruse (EL) 2016/426 alusel vastu võetud sätetest. Käesoleva direktiiviga ühtlustatud tervise- ja hügieeniriskide aspektide ning liidu ühtlustamisõigusaktides käsitletud ohutus- või muude riskiaspektide koosseksisteerimine ei põhjusta vastuolusid juhul, kui vastavad hõlmatud riskid ei kattu. Määruse (EL) nr 305/2011 ja käesoleva direktiivi vahel on võimalik vastuolu, kuna määruse (EL) nr 305/2011 I lisa punkti 3 alapunktis e on ehitustööde ühe põhinõudena loetletud „ohtlike ainete ja joogiveele muul viisil negatiivset mõju avaldavate ainete eraldumine“. Sellist kattumist ei ole aga juhul, kui määruse (EL) nr 305/2011 alusel ei anta standardimisvolitust olmeveega kokku puutuvate toodete tervishoiu- ja hügieeniaspektide kohta.
- (22) Veega kokku puutuvate materjalidega seoses tuleb tagada käesoleva direktiivi tehniliste, teaduslike ja halduslike aspektide puhul tõhus liidu tasandi otsuste tegemine, koordineerimine ja haldus. Amet peaks täitma veega kokku puutuvate materjalide lähteainete ja koostiste hindamisega seotud kindlaksmääratud ülesandeid. Seega peaks määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 76 lõike 1 punkti c kohaselt loodud ameti riskihindamise komitee hõlbustama arvamuste esitamise abil ametile käesoleva direktiiviga antud teatavate ülesannete täitmist.

- (23) Selleks et saavutada vee kõlblikkus olmeveena, võib toorvee töötlemisel kasutada veepuhastuskemikaale ja filtreerimisvahendeid. Kuid veepuhastuskemikaalid ja filtreerimisvahendid võivad mõjutada joogivee ohutust. Seega peaksid olmevee töötlemise ja desinfitseerimise protseduurid tagama tõhusate, turvaliste ja nõuetekohaselt käideldud veepuhastuskemikaalide ja filtreerimisvahendite kasutamise, et hoida ära kahjustav mõju tarbijate tervisele. Seoses sellega tuleb veepuhastuskemikaale ja filtreerimisvahendeid hinnata nende omaduste, hügieeninõuete ja puhtuse alusel ning neid ei tohiks kasutada rohkem kui see on hädavajalik, et hoida ära ohtu inimeste tervisele. Veepuhastuskemikaalid ei tohiks soodustada mikroobide teket, välja arvatud kavatsuslikult (nt mikroobse denitrifikatsiooni soodustamiseks). Liikmesriigid peaksid kindlustama veepuhastuskemikaalide ja filtreerimisvahendite kvaliteedi tagamise, piiramata määrase (EL) nr 528/2012 kohaldamist, ning kasutama võimaluse korral EN-standardeid.

On äärmiselt vajalik tagada, et iga joogiveega kokku puutuv turule lastud toode, samuti keemiliste reaktiivide ja filtreerimisvahendite konteinerid, kannaksid selgelt loetavat ja kustumiskindlat märgistust, mis teavitab tarbijaid, veekäitlejaid, paigaldajaid, ametiasutusi ja reguleerivaid asutusi, et seda toodet tohib kasutada kokkupuutes joogiveega (vastavalt nõutavatele tingimustele).

Lisaks tuleks kooskõlas määrase (EL) nr 528/2012 artikli 2 lõikega 7 lubada liikmesriikidel piirata või keelata biotsiidide kasutamist elanikkonna joogiveega varustamisel, sealhulgas isikliku veevarustuse puhul.

- (24) Selleks et vähendada olmevee võimalikku pliisisaldust, võib kinnistusesise jaotussüsteemi pliist valmistatud osad alati välja vahetada, eelkõige kui remonditakse või ehitatakse ümber olemasolevaid rajatisi. Need osad tuleks asendada materjalidega, mis vastavad veega kokku puutuvate materjalide miinimumnõuetele, nagu see on sätestatud käesolevas direktiivis. Liikmesriigid peaksid selle protsessi kiirendamiseks kaaluma ja vajaduse korral võtma meetmeid olemasolevates kinnistusesistes jaotussüsteemides pliist valmistatud osade väljavahetamiseks, kui see on majanduslikult ja tehniliselt teostatav.
- (25) Iga liikmesriik peaks tagama seireprogrammide koostamise, et kontrollida olmevee vastavust käesoleva direktiivi nõuetele. Suurema osa käesoleva direktiivi kohasest seirest teevad veekäitlejad. Veekäitlejatele tuleks võimaldada teatavat paindlikkust seoses parameetritega, mille üle nad veevarustussüsteemi riskihindamisel ja riskijuhtimisel seiret teostavad. Kui parameetrit ei tuvastata, peaks veekäitlejatel olema võimalik vähendada seire sagedust või loobuda asjaomase parameetri seirest täielikult. Veevarustussüsteemi riskihindamist tuleks kohaldada enamiku parameetrite puhul. Siiski tuleks rea põhiparameetrite suhtes alati kohaldada teatava miinimumsagedusega seiret. Käesolevas direktiivis sätestatakse seiresagedus eelkõige vastavuskontrolli eesmärgil ja operatiivseiret käsitlevaid sätteid on vähe. Veekäitlejate äranägemisel võib olla vajalik täiendav operatiivseire, et tagada vee nõuetekohane töötlemine. Sellega seoses võivad veekäitlejad juhinduda WHO suunistest ja veeohutuskavasid käsitlevast käsiraamatust.
- (26) Riskipõhise käsitlemise peaksid kasutusele võtma kõik veekäitlejad, sealhulgas väikesed veekäitlejad, arvestades et direktiivi 98/83/EÜ hindamise tulemusena selgus, et just viimastel esines riskipõhise käsitlemise rakendamisel puudusi, mis olid kohati seotud tarbetute seiretoimingute kulukusega. Riskipõhise käsitlemise rakendamisel tuleks arvesse võtta turvalisusega seotud küsimusi.

- (27) Käesoleva direktiiviga kehtestatud standarditele mittevastavuse korral peaks asjaomane liikmesriik viivitamata välja uurima selle põhjuse ning võtma niipea kui võimalik vajalikke parandusmeetmeid veekvaliteedi taastamiseks. Olukordades, kus veevarustus kujutab potentsiaalset ohtu inimeste tervisele, tuleks sellise veega varustamine keelata ja selle kasutamist piirata. Lisaks peaksid liikmesriigid mikrobioloogiliste ja keemiliste parameetritega seotud väärtuste miinimumnõuete täitmata jätmise korral käsitleda seda kui võimalikku ohtu inimeste tervisele, välja arvatud juhul, kui täitmata jätmist peetakse väga väikeseks. Kui olmevee kvaliteedi taastamiseks on vajalikud parandusmeetmed, eelistatakse vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 191 lõikele 2 meetmeid, mis likvideerivad probleemi põhjuse.
- (28) Liikmesriikidel tuleks lubada teatud tingimustel ja nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel jätkata käesolevast direktiivist erandite tegemist ning selleks on vaja ette näha kõnealuste erandite tegemiseks sobilik raamistik, tingimusel, et need erandid ei kujuta potentsiaalset ohtu inimeste tervisele ning asjassepuutuva piirkonna olmeveevarustust ei ole muul viisil võimalik mõistlike vahenditega säilitada. Need erandid peaksid piirduma üksikjuhtumitega. Direktiivi 98/83/EÜ artikli 9 kohaselt liikmesriikidele tehtud erandeid, mis käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtajal endiselt kehtivad, tuleks kohaldada kuni erandi kehtivuse lõpuni ja pikendada vastavalt käesolevale direktiivile üksnes siis, kui teist erandit ei ole veel tehtud.

- (29) Vastavalt WHO soovitudele kutsus komisjon oma 2014. aasta vastuses Euroopa kodanikualgatusetele „Right2Water“²⁸ liikmesriike üles tagama kõigile elanikele juurdepääsu minimaalsele veevarustusele. Samuti kohustus komisjon parandama „keskkonnapoliitika [...] kaudu jätkuvalt kogu elanikkonna juurdepääsu puhtale joogiveele“²⁹. See on kooskõlas ÜRO kestliku arengu 6. eesmärgiga ja sellega seotud sihiga „tagada kõikidele inimestele üldine ja õiglane juurdepääs ohutule ja taskukohasele joogiveele“. Nende vee kvaliteedi ja kättesaadavusega seotud juurdepääsuaspektide käsitlemiseks ja osana vastusest Euroopa kodanikualgatusetele ning selleks, et aidata rakendada Euroopa sotsiaalõiguste samba 20. põhimõtet,³⁰ mille kohaselt „igaühel on õigus saada juurdepääs kvaliteetsetele esmatähtsatele teenustele, sealhulgas vesi“, peaksid liikmesriigid tegelema veele juurdepääsuga seotud probleemidega riigi tasandil, kuid samas tuleks neile jätta teatav kaalutlusruum otsustada, milliseid meetmeid täpselt rakendatakse. Seda tuleks teha meetmete kaudu, mille eesmärk on parandada kõigi inimeste juurdepääsu olmeveele, eelkõige paigaldades avalikesse kohtadesse sise- ja välitingimustes kasutatavad seadmed, kui see on tehniliselt teostatav, ning seda võiks teha ka meetmete kaudu, mille eesmärk on propageerida kraanivee tarbimist, näiteks toetades tasuta olmevee pakkumist üldkasutatavates hoonetes või siis tasuta või odava olmevee pakkumist restoranide, sööklate ja toitlustusteenuste klientidele.
- (30) Liit ja liikmesriigid on oma pädevuste piires võtnud endale kohustuse saavutada kestliku arengu eesmärgid, tunnistades samas, et kohustus jälgida kestliku arengu eesmärkide saavutamise suunas tehtud edusamme riiklikul, piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil ja need läbi vaadata, lasub eelkõige liikmesriikidel. Mõned kestliku arengu eesmärgid ning õigus veele ei kuulu liidu keskkonnapoliitika ega ka liidu sotsiaalpoliitika alla, mis on oma olemuselt piiratud ja täiendav. Pidades küll silmas liidu pädevuse piire, on siiski asjakohane tagada, et liikmesriikide jätkuv pühendumus tagada õigus veele peaks olema kooskõlas käesoleva direktiiviga, austades samas subsidiaarsuse põhimõtet.

²⁸ COM(2014) 177 final.

²⁹ COM(2014) 177 final, lk 12.

³⁰ Institutsioonide 13. novembri 2017. aasta ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (2017/C 428/09) (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

Seoses sellega teevad liikmesriigid praegu märkimisväärsed jõupingutusi, et parandada olmeveele juurdepääsu. Lisaks on inimeste tervise kaitsmine, parandades veemajandust ja vähendades veega seotud haigusi, sätestatud eesmärgina nii UNECE kui ka WHO Euroopa piirkondliku büroo UNECE veekonventsiooni vee ja tervise protokollis, mille osalised mitmed liikmesriigid on. Liikmesriigid võivad toetuda nimetatud protokollis raames koostatud juhenddokumentidele, et hinnata poliitilist tausta³¹ ja olemasolevat olukorda seoses veele juurdepääsuga³² ning määrata kindlaks vajalikud meetmed,³³ et parandada kõigile võrdset juurdepääsu.

³¹ https://www.unece.org/env/water/publications/ece_mp.wh_6.html

³² https://www.unece.org/env/water/publications/ece_mp.wh_8.html

³³ <https://www.unece.org/environmental-policy/conventions/water/envwaterpublicationspub/brochuresabout-the-protocol-on-water-and-health/2016/guidance-note-on-the-development-of-action-plans-toensure-equitable-access-to-water-and-sanitation/doc.html>

- (31) Euroopa Parlament nõudis resolutsioonis Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ järelmeetmete kohta,³⁴ et „*liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu ühiskonna haavatavate rühmade vajadustele*“³⁵. Samuti teadvustati komisjoni aruandes romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate ELi raamistiku³⁶ rakendamise kohta ja nõukogu soovitusel romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides³⁷ võetavate meetmete kohta selliste vähemuskultuuride nagu romade ja *traveller*’ide eriolukorda, sõltumata sellest, kas nad on paiksed või mitte, eelkõige nende puuduliku juurdepääsu veele. Üldist konteksti silmas pidades on asjakohane, et liikmesriigid pööravad erilist tähelepanu haavatavatele ja tõrjutud rühmadele, võttes vajalikke meetmeid, et nende rühmade juurdepääsu veele parandada. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust kõnealuseid rühmi kindlaks määrata, oleks oluline, et nendesse rühmadesse kuuluksid vähemalt põgenikud, rändrahvaste kogukonnad, kodutud ja sellised vähemuskultuurid nagu romad ja *traveller*’id, sõltumata sellest, kas nad on paiksed või mitte. Sellised juurdepääsu parandamise meetmed, mille üle otsustavad liikmesriigid ise, võivad hõlmata näiteks alternatiivsete veevarustussüsteemide (individuaalsete veetöötlemisseadmete) pakkumist, vee pakkumist paaksõidukitest (veokid ja tsisternid) ning laagritele vajaliku taristu loomist.
- (32) Et suurendada tarbijate teadlikkust vee tarbimise mõjust, tuleks esitada neile teave hõlpsasti kättesaadaval kujul, näiteks arvetel või nutirakenduste kaudu, kus näidatakse aastas tarbitud veekogus, tarbimiskõikumised ja võrdlus keskmise leibkonna tarbimisega, kui selline teave on veekäitleja käsutuses, ning olmevee liitrihind, mis võimaldaks võrrelda selle hinda pudelivee omaga.

³⁴ P8_TA(2015)0294.

³⁵ P8_TA(2015)0294, punkt 62.

³⁶ COM(2014) 209 final.

³⁷ Nõukogu 9. detsembri 2013. aasta soovitus (2013/C 378/01) romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta (ELT C 378, 24.12.2013, lk 1).

(33) Seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“³⁸ nõutakse, et üldsusele oleks riigi tasandil kättesaadav selge keskkonnateave.

Direktiiviga 98/83/EÜ oli ette nähtud üksnes passiivne juurdepääs teabele, mis tähendab, et liikmesriigid pidid tagama ainult teabe kättesaadavuse. Need sätted tuleks seega asendada, et tagada tarbijatele ajakohastatud teabe kättesaadavus internetis kasutajasõbralikul ja kohandatud viisil. Samuti peaks tarbijatel olema võimalik taotleda juurdepääsu kõnealusele teabele muul viisil, kui taotlus on põhjendatud.

Ajakohane teave peaks sisaldama seireprogrammide tulemusi, kohaldatud veetöötlemis- ja desinfitseerimisviise, teavet inimtervise seisukohalt oluliste väärtuste ületamise kohta, asjakohast teavet veevarustussüsteemi riskihindamise ja riskijuhtimise kohta, nõuandeid, kuidas vähendada veetarbimist ja kuidas hoida ära seisvast veest põhjustatud terviseriske, kuid ka täiendavat teavet, mida üldsus võib kasulikuks pidada, näiteks teavet näitajate kohta (rauasisaldus, vee karedus, mineraalide sisaldus jne), millest sageli sõltub tarbijate hinnang kraaniveele. Lisaks tuleks vastusena tarbijate huvile veega seotud küsimuste vastu anda neile taotluse korral juurdepääs kättesaadavatele varasematele seiretulemuste ja väärtuste ületamisega seotud andmetele.

Veekäitlejatele, kes tarnivad vähemalt 10 000 m³ ööpäevas või teenindavad vähemalt 50 000 inimest, peaks olema internetis kättesaadav ka lisateave muu hulgas toimivuse tõhususe, lekkemäärade, omandistruktuuri ja tariifistruktuuri kohta. Tarbijate parem teadlikkus olulisest teabest ja suurem läbipaistvus aitab tõsta elanike usaldust neile tarnitava vee ja veeteenuste vastu, ning sellega peaks kaasnema kraanivee laialdasem kasutamine joogiveena, mis võiks aidata vähendada plasti kasutamist ja plastprügi kogust ning kasvuhoonegaaside heidet, ja avaldada positiivset mõju kliimamuutuste leevendamisele ja keskkonnale üldiselt.

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

- (34) Tänu seiremeetodite paranemisele on lekkemäärad muutunud üha nähtavamaks. Veetaristu tõhususe parandamiseks, sealhulgas selleks, et vältida olmevee nappide ressursside ülekasutamist, peaksid kõik liikmesriigid hindama veelekete taset ja neid teatava künnise ületamisel vähendama.
- (35) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/4/EÜ³⁹ eesmärk on tagada liikmesriikides Århusi konventsiooni kohane juurdepääsuõigus keskkonnateabele. Kõnealune direktiiv hõlmab ulatuslikke kohustusi, mis on seotud nii keskkonnateabe taotluspõhise kättesaadavaks tegemisega kui ka sellise teabe aktiivse levitamisega. Ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ⁴⁰ kohaldamisala on lai ja hõlmab ruumiandmete, sealhulgas mitmesuguste keskkonnaküsimustega seotud andmetike jagamist. On oluline, et käesoleva direktiivi sätted, mis on seotud teabe kättesaadavuse ja andmevahetuslaste kokkulepetega, täiendaksid eelnimetatud direktiive ja ei looks eraldiseisvat õiguslikku süsteemi. Seega ei tohiks käesoleva direktiivi sätted, mis käsitlevad üldsuse teavitamist ja rakendamise seirega seotud teavet, piirata direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist.

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

- (36) Direktiiviga 98/83/EÜ ei sätestatud väikeste veekäitlejate aruandluskohustusi. Selle probleemi lahendamiseks ning pidades silmas vajadust rakendamist ja vastavust käsitleva teabe järele, tuleks võtta kasutusele uus süsteem, mille kohaselt liikmesriigid peavad koostama, ajakohastama ning komisjonile ja Euroopa Keskkonnaametile kättesaadavaks tegema üksnes asjakohaseid andmeid, näiteks parameetrite väärtuste ületamise ja teatava tähtsusastmega juhtumite kohta. See peaks tagama, et halduskoormus jääb kõigi üksuste jaoks võimalikult väikeseks. Üldsuse juurdepääsu, aruandluse ja ametiasutuste vahelise andmevahetuse jaoks asjakohase taristu tagamiseks peaksid liikmesriigid andmenõuete kehtestamisel lähtuma direktiivist 2007/2/EÜ ja selle rakendusaktidest.
- (37) Liikmesriikide esitatud andmed on lisaks vastavuskontrollile hädavajalikud ka selleks, et komisjon saaks jälgida ja hinnata õigusaktide tulemuslikkust seoses püstitatud eesmärkide saavutamise, mis on aluseks õigusaktide edaspidisele hindamisele vastavalt Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁴¹ punktile 22. Seda konteksti silmas pidades on vaja asjakohaseid andmeid, mis võimaldaks paremini hinnata direktiivi tõhusust, mõjusust, asjakohasust ja ELi lisaväärtust, mistõttu on vaja tagada sobivad aruandlusmehhanismid, mida saaks samuti kasutada direktiivi tulevastel hindamistel.
- (38) Institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punkti 22 kohaselt peaks komisjon käesolevat direktiivi hindama teatava ajavahemiku jooksul pärast selle ülevõtmiseks kehtestatud tähtpäeva. Hindamine peaks põhinema saadud kogemustel ja direktiivi rakendamise käigus kogutud andmetel, kõigil olemasolevatel WHO soovitustel ning asjaomastel teadus-, analüütilistel ja epidemioloogilistel andmetel.

⁴¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (39) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige on käesoleva direktiivi eesmärk edendada tervishoiu, üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kättesaadavuse, keskkonnakaitse ja tarbijakaitsega seotud põhimõtteid.

(40) Käesoleva direktiivi tõhusus ja selle eesmärk kaitsta inimeste tervist liidu keskkonnapoliitika kontekstis eeldavad, et füüsilised või juriidilised isikud või vajaduse korral nende nõuetekohaselt moodustatud organisatsioonid saaksid sellele kohtumenetluses tugineda ning et liikmesriikide kohtud saaksid võtta direktiivi arvesse liidu õiguse osana, muu hulgas selleks, et vaadata vajaduse korral läbi liikmesriigi ametiasutuse otsused. Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõttele, et isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kohtulik kaitse on liikmesriikide kohtute ülesanne; lisaks kohustab ELi lepingu artikli 19 lõige 1 liikmesriike nägema ette tulemusliku õiguskaitse tagamist liidu õigusega hõlmatud valdkondades. Direktiivi puhul, mille eesmärk on kaitsta inimeste tervist olmevee saastatuse kahjuliku mõju eest, on see eriti kehtiv. Vastavalt Århusi konventsioonile keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise kohta⁴² peaks üldsusel lisaks olema juurdepääs õiguskaitsele, et aidata kaitsta iga inimese õigust elada keskkonnas, kus on tagatud inimese tervis ja heaolu. Nõukogu 18. juuni 2018. aasta otsusega 2018/881⁴³ paluti komisjonil viia 30. septembriks 2019 läbi uuring ning kui on uuringu tulemuste põhjal asjakohane, esitada 30. septembriks 2020 määruse (EÜ) nr 1367/2006⁴⁴ muutmise ettepanek, et käsitleda Århusi konventsiooni vastavuskomitee järeldusi asjas ACCC/C/2008/32. Komisjon esitas uuringu selleks tähtjaks ja märkis oma 11. detsembri 2019. aasta teatises Euroopa roheline kokkuleppe kohta,⁴⁵ et ta „kaalub Århusi määruse läbivaatamist, et parandada keskkonda mõjutavate otsuste õiguspärasuse pärast muret tundvate kodanike ja valitsusväliste organisatsioonide juurdepääsu ELi tasandi haldus- ja kohtulikule kontrollile“. On oluline, et komisjon võtaks meetmeid ka selleks, et parandada kõigi liikmesriikide kodanike ja valitsusväliste organisatsioonide juurdepääsu õiguskaitsele riiklikes kohtutes.

⁴² ELT L 124, 17.5.2005, lk 4.

⁴³ Nõukogu 18. juuni 2018. aasta otsus (EL) 2018/881, millega palutakse komisjonil esitada uuring liidu võimaluste kohta käsitleda Århusi konventsiooni vastavuskomitee järeldusi asjas ACCC/C/2008/32 ning kui see on uuringu tulemuste põhjal asjakohane, esitada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmiseks (ELT L155, 19.6.2018, lk 6).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes.

⁴⁵ COM(2019) 640 final.

(41) Käesoleva direktiivi kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga ning ohuhindamist ja kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamist käsitlevate seirenõuete kindlaksmääramiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada lekete jaoks künnised, määrata kindlaks vastavushindamismenetlus olmeveega kokku puutuvate toodete jaoks, kehtestada Kemikaaliametile menetlus ainete Euroopa positiivsetesse nimekirjadesse lisamise või sealt eemaldamise taotluste esitamiseks, kehtestada veega kokku puutuvate toodete märgistus, võtta vastu mikroplasti mõõtmise metoodika, muuta III lisa ning muuta I lisa B osas bisfenool A parameetri väärtust. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. Lisaks on direktiivi 98/83/EÜ I lisa C osa märkuse 10 kohane radioaktiivsete ainete seiresageduse ja -meetodite kehtestamise nõue aegunud nõukogu direktiivi 2013/51/Euratom⁴⁶ vastuvõtmise tõttu ning tuleks seega välja jätta. Direktiivi 98/83/EÜ III lisa A osa teise lõigu kohane kõnealuse direktiivi muutmist käsitlev volitus ei ole enam vajalik ja tuleks seega välja jätta.

⁴⁶ Nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest (ELT L 296, 7.11.2013, lk 12).

- (42) Selleks et tagada käesoleva direktiivi ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et võtta vastu ainete katse- ja heakskiitmismetoodika, ainete ning nendest ainetest valmistatud valmismaterjalidega seotud menetluste ja meetodite Euroopa positiivsed nimekirjad. Samuti tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et võtta vastu käesoleva direktiivi rakendamist käsitleva liikmesriikide poolt esitatava ja Euroopa Keskkonnaameti poolt koondatava teabe vormi ja esitamisega seotud üksikasjad, ning samuti luua jälgimisnimekirjad ja neid ajakohastada. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁴⁷.
- (43) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/99/EÜ⁴⁸ sätestatud nõuete kohaldamist, peaksid liikmesriigid kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi sätete rikkumise korral, ja tagama nende rakendamise. Karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁴⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

- (44) Selleks et veekäitlejatel oleks veevarustusrisi hindamist kohaldama hakates olemas kogu teave, tuleks uute parameetrite puhul kohaldada kolmeaastast üleminekuperioodi. See võimaldab liikmesriikidel kolme aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva teha kindlaks ohud ja ohtlikud olukorrad ning edastada seega juba veekäitlejatele teavet uute parameetrite kohta ning hoida sellega ära veekäitlejate poolse ebavajaliku seire, kui selle esmase ohtude ja ohtlike olukordade kindlaks tegemise käigus leitakse, et seda parameetrit ei ole vaja jälgida. Veekäitlejad peaksid siiski nende esimese kolme aasta jooksul viima läbi veevarustusrisi hindamise (või kasutama juba olemasolevaid direktiivi (EL) 2015/1787 kohaselt läbi viidud riskihindamisi) nende parameetrite suhtes, mis kuulusid direktiivi 98/83/EÜ I lisa alla, võttes arvesse, et andmed nende parameetrite kohta on käesoleva direktiivi jõustumisel juba saadaval.
- (45) Direktiiviga 2013/51/Euratom on ette nähtud olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete seire erikord. Seega ei peaks käesolevas direktiivis sätestama radioaktiivsusega seotud parameetrite väärtusi.
- (46) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, milleks on inimeste tervise kaitse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (47) Kohustus võtta käesolev direktiiv liikmesriigi õigusesse üle piirdub sätetega, mida on võrreldes varasemate direktiividega oluliselt muudetud. Muutmata sätete ülevõtmise kohustus tuleneb varasematest direktiividest.
- (48) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud VI lisa B osas osutatud direktiivide liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk

1. Käesolev direktiiv käsitleb kõigi liidu elanike olmevee kvaliteeti.
2. Käesoleva direktiivi eesmärk on kaitsta tervisliku ja puhta olmevee tagamisega inimeste tervist olmevee mistahes saastatusest tuleneva kahjuliku mõju eest ning parandada üldist juurdepääsu olmeveele.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „olmevesi“ –
 - a) kogu vesi, algkujul või pärast töötlemist, mis on mõeldud joomiseks, keetmiseks, toiduvalmistamiseks või muudeks olmeotstarveteks nii avalikes kui ka eravaldustes, olenemata päritolust ning sellest, kas see toimetatakse kätte jaotusvõrgu kaudu, antakse paakautost või on villitud pudelitesse või mahutitesse, sealhulgas allikavesi;
 - b) kogu vesi, mida mistahes toidukäitlemisettevõtja kasutab inimtarbimiseks mõeldud toodete või ainete tootmiseks, töötlemiseks, säilitamiseks või turustamiseks;
2. „kinnistustisene jaotussüsteem“ – torustik, tarvikud ja seadmed, mis paigaldatakse nii avalikes kui ka eravaldustes üldjuhul inimtarbimiseks kasutatavate kraanide vahele ning jaotusvõrk, kuid üksnes juhul kui need ei kuulu veekäitleja vastutusalasse, kes tegutseb veekäitlejana vastavalt asjaomastele siseriiklikele õigusaktidele;

3. „veekäitleja“ – üksus, mis tarnib olmevett;
4. „prioriteetsed valdused“ – liikmesriigi kindlaks määratud suured valdused, mis ei ole kodumajapidamised, eelkõige üldsuse kasutamiseks avatud suured valdused, kus on palju kasutajaid, kes võivad kokku puutuda veega seotud riskidega;
5. „toidukäitlemisettevõtja“ – toidukäitlemisettevõtja määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punkti 2 tähenduses;
6. „toidukäitleja“ – toidukäitleja määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punkti 3 tähenduses;
7. „oht“ – vees leiduv bioloogiline, keemiline, füüsikaline või radioloogiline mõjur või vee seisundi mõni muu aspekt, mis võib inimeste tervist kahjustada;
8. „ohtlik olukord“ – olukord, mis põhjustab või mis ei hoia ära ohtu olmevee varustussüsteemile;
9. „risk“ – ohtliku olukorra tõenäosus ja tagajärgede raskus kokkuvõetult, kui olmevee varustussüsteemis peaks esinema oht ja ohtlik olukord.

Artikkel 3

Erandid

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:
 - a) looduslike mineraalvete suhtes, mis on direktiivis 2009/54/EÜ osutatud vastutava asutuse poolt sellistena tunnustatud;

- b) vete suhtes, mis on ravimid direktiivi 2001/83/EÜ tähenduses.
2. Vett magestavate ja reisijaid vedavate merelaevade suhtes, mis tegutsevad veekäitlejatena, kohaldatakse üksnes käesoleva direktiivi artikleid 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 13 ja 14 ning selle asjakohaseid lisasid.
3. Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta:
- a) vee, mis on ette nähtud üksnes selliseks otstarbeks, mille puhul pädevad asutused on veendunud, et vee kvaliteet asjassepuutuvate tarbijate tervist mingil viisil otseselt ega kaudselt ei mõjuta;
- b) olmevee, mis pärineb isiklikust veevarustusest jõudlusega keskmiselt kuni 10 m³ ööpäevas või mida kasutab kuni 50 inimest, välja arvatud juhul, kui selle veega varustamine toimub kommerts- või avalik-õigusliku tegevuse raames.
4. Liikmesriigid, kes on kasutanud lõike 3 punktis b nimetatud erandeid, tagavad asjassepuutuva elanikkonna teavitamise kõnealusest faktist ning mistahes meetmetest, mida on võimalik võtta inimeste tervise kaitseks olmevee mistahes viisil saastamisest tingitud kahjuliku mõju eest. Lisaks antakse asjassepuutuvale elanikkonnale viivitamata asjakohast nõu, kui kõnealuse vee kvaliteedi tõttu tekib võimalik ettenähtav oht inimeste tervisele.
5. Liikmesriigid võivad vabastada toidukäitlejad käesoleva direktiivi sätete kohaldamisest vee puhul, mida toidukäitlemisettevõtja kasutab konkreetsetel ärilistel eesmärkidel, kui pädevad riiklikud asutused on veendunud, et vee kvaliteet ei mõjuta valmis toiduainete ohutust ja kui nende veevarustuse puhul järgitakse asjakohaseid, eelkõige ohuanalüüsi menetluse ja kriitiliste kontrollpunktide põhimõtetega seotud kohustusi ning asjaomastes liidu toidualastes õigusaktides sätestatud parandusmeetmeid.

Liikmesriigid tagavad, et pudelitesse või mahutitesse villitava olmevee tootjad järgivad artiklite 1–5 ning I lisa A ja B osa nõudeid.

I lisa A osas sätestatud miinimumnõudeid ei kohaldata aga direktiivi 2009/54/EÜ kohasele villitud allikaveele.

6. Veekäitlejate suhtes, kes tarnivad keskmiselt alla 10 m³ ööpäevas või teenindavad alla 50 inimese kommerts- või avalik-õigusliku tegevuse raames, kohaldatakse üksnes käesoleva direktiivi artikleid 1, 2, 3, 4, 5, 6, 13, 14 ja 15 ning asjakohaseid lisasid.

Artikkel 4

Üldkohustused

1. Olenemata muudest liidu sätetest tulenevatest kohustustest võtavad liikmesriigid meetmeid, mis on vajalikud olmevee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks. Käesoleva direktiivi miinimumnõuete kohaldamisel käsitatakse olmevett tervisliku ja puhtana, kui see vastab kõigile järgmistele tingimustele:
 - a) see ei sisalda mikroorganisme ja parasiite ega mistahes aineid sellisel arvul ega sellises koguses, mis kujutavad potentsiaalset ohtu inimeste tervisele;
 - b) see vastab I lisa A, B ja D osas sätestatud miinimumnõuetele;
 - c) liikmesriigid on võtnud kõik muud vajalikud meetmed, et täita käesoleva direktiivi artiklites 5–14 sätestatud nõuded.
2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi rakendamiseks võetavad meetmed põhinevad ettevaatusprintsiiibil ning ei too otseselt ega kaudselt kaasa olmevee praeguse kvaliteedi halvenemist ega olmevee valmistamiseks kasutatavate vete saastatuse mistahes viisil suurenemist.

3. Direktiivi 2000/60/EÜ kohaselt tagavad liikmesriigid, et nende territooriumil veelekete taseme ja veelekete vähendamise võimaluste hindamisel kasutatakse taristu lekkeindeksi (ILI) hindamismeetodit või muud asjakohast meetodit. Hindamisel võetakse arvesse asjakohaseid rahvatervise, keskkonna-, tehnilisi ja majanduslikke aspekte ning see hõlmab minimaalselt neid veekäitlejaid, kes tarnivad vähemalt 10 000 m³ ööpäevas või teenindavad vähemalt 50 000 inimest.

Hindamise tulemused edastatakse komisjonile hiljemalt... [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega].

Hiljemalt... [viis aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega] võtab komisjon kooskõlas artikliga 21 vastu delegeeritud õigusakti, milles sätestatakse taristu lekkeindeksil või muul asjakohasel meetodil põhinev künnis, mille ületamisel peavad liikmesriigid esitama tegevuskava. Delegeeritud õigusakti väljatöötamisel kasutatakse liikmesriikide hinnanguid ja nende hinnangute alusel kindlaks määratud liidu keskmist lekkemäära.

Liikmesriigid, kelle lekkemäär ületab delegeeritud õigusaktis sätestatud künnise, esitavad komisjonile hiljemalt... [kaks aastat pärast delegeeritud õigusakti vastuvõtmist] tegevuskava, milles sätestatakse lekkemäära vähendamiseks võetavad meetmed.

Artikkel 5 *Kvaliteedistandardid*

1. Liikmesriigid kehtestavad olmevee suhtes kohaldatavate I lisa sätestatud parameetrite väärtused.
2. Lõike 1 kohaselt kindlaks määratud väärtused ei tohi olla vähem ranged kui need, mis on esitatud I lisa A, B, C ja D osades. I lisa C osas esitatud parameetrite väärtused määratakse kindlaks üksnes seire eesmärgil ning selleks, et tagada artikliga 14 kehtestatud nõuete täitmine.

3. Liikmesriik kehtestab I lisa nimetamata täiendavate parameetrite väärtused, kui seda nõuab inimeste tervise kaitse tema territooriumil või selle osas. Kehtestatud väärtused peavad vastama vähemalt artikli 4 lõike 1 punkti a tingimustele.

Artikkel 6
Nõuetele vastavuse hindamise koht

1. Artikli 5 alusel kehtestatud väärtused I lisa A ja B osas loetletud parameetritele peavad olema täidetud:
- a) jaotusvõrgu kaudu antava vee puhul ruumi või rajatise selles paigas, kus see väljub üldjuhul inimtarbimiseks kasutatavatest kraanidest;
 - b) paakautost antava vee puhul kohas, kus see paakautost väljub;
 - c) pudelitesse või mahutitesse villitud olmevee puhul villimiskohas;
 - d) toidukäitlemisettevõtja kasutatava vee puhul selle kasutus.
2. Lõike 1 punkti a alla kuuluva vee puhul loetakse, et liikmesriigid on oma käesolevast artiklist ning artiklist 4 ja artikli 14 lõikest 2 tulenevad kohustused täitnud, kui on võimalik tõendada, et mittevastavus artikli 5 alusel kindlaksmääratud parameetrite väärtuste suhtes on tingitud kinnistusesest jaotussüsteemist või selle hooldusest, välja arvatud artikliga 10 hõlmatud prioriteetsete valduste puhul.

3. Kui kohaldatakse lõiget 2 ning on oht, et lõike 1 punkti a alla kuuluv vesi võib mitte vastata artikli 5 alusel kindlaksmääratud parameetrite väärtustele, tagavad liikmesriigid sellest hoolimata, et:
- a) võetakse nõuetekohased meetmed parameetrite väärtustele mittevastavuse ohu vähendamiseks, näiteks vara omanike nõustamine võimalike parandusmeetmete alal, mida nad võivad võtta, või võetakse vajaduse korral muid meetmeid, nagu asjakohased töötlemisviisid, et vee omaduste iseloomu enne selle jaotusse suunamist muuta, vähendades või likvideerides seeläbi ohu, et vesi pärast jaotusvõrgu läbimist parameetrite väärtustele ei vasta; ning
 - b) asjaomaseid tarbijaid teavitatakse ja nõustatakse kõikide võimalike täiendavate parandusmeetmete alal, mida nad peaksid võtma.

Artikkel 7
Veeohutuse riskipõhine käsitus

1. Liikmesriigid tagavad, et olmeveega varustamise, selle töötlemise ja jaotamise suhtes kohaldatakse riskipõhist käsitlust, mis hõlmab kogu veevarustusahelat, alates valgalast, veevõtust, töötlemisest, säilitamisest, jaotamisest kuni artiklis 6 täpsustatud nõuetele vastavuse hindamise kohani.

Riskipõhine käsitus sisaldab järgmisi elemente:

- a) olmevee valgala(de) veevõtukoha või -kohtade riskihindamine ja riskijuhtimine kooskõlas artikliga 8;
- b) iga veevarustussüsteemi riskihindamine ja riskijuhtimine, mis hõlmab vee võtmist, töötlemist, säilitamist ja jaotamist kuni tarne lähtepunktini, mille veekäitlejad viivad läbi vastavalt artiklile 9:

c) kinnistustiseste jaotussüsteemidega seotud riskihindamine vastavalt artiklile 10;

2. Liikmesriigid võivad kohandada riskipõhise käsitlemise rakendamist, kahjustamata käesoleva direktiivi eesmärki olmevee kvaliteedi ja tarbijate tervisega seoses, kui esinevad erilised piirangud, mis tulenevad geograafilistest asjaoludest, nagu veejaotustsooni kaugus või juurdepääsetavus.
3. Liikmesriigid tagavad riskipõhise käsitlemise kohaldamiseks selge ja asjakohase vastutuse jaotuse sidusrühmade vahel viisil, mille liikmesriigid on ise kindlaks määranud. Selline vastutuse jaotus peab vastama nende institutsioonilisele ja õiguslikule raamistikule.
4. Valgala(de) veevõtukoha või -kohtade esimene riskihindamine ja -juhtimine tuleb läbi viia hiljemalt [neli ja pool aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega]. See vaadatakse läbi korrapäraste ajavahemike järel, mis ei ole pikemad kui kuus aastat, võttes arvesse direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 7 sätestatud nõuet, ning vajaduse korral seda ajakohastatakse.
5. Veevarustussüsteemi esimene riskihindamine ja -juhtimine tuleb läbi viia [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega]. See vaadatakse läbi korrapäraste ajavahemike järel, mis ei ole pikemad kui kuus aastat, ning vajaduse korral seda ajakohastatakse.
6. Kinnistustiseste jaotussüsteemidega seotud esimene riskihindamine tuleb teha [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega]. See vaadatakse läbi iga kuue aasta tagant ning vajaduse korral seda ajakohastatakse.
7. Lõigetes 4, 5 ja 6 täpsustatud tähtajad ei takista liikmesriikidel tagamast, et meetmed võetakse nii kiiresti kui võimalik, kohe kui riskid on kindlaks tehtud ja hinnatud.

Artikkel 8
Olmevee valgala(de) veevõtukoha või -kohtade riskihindamine ja -juhtimine

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/60/EÜ artiklite 4–8 kohaldamist, tagavad liikmesriigid olmevee valgala(de) veevõtukoha või -kohtade riskihindamise ja riskijuhtimise. See sisaldab järgmisi elemente:
 - a) valgala(de) veevõtukoha või -kohtade kirjeldus, sealhulgas:
 - i) valgala(de) veevõtukoha või -kohtade kindlaks tegemine ja kaardistamine;
 - ii) kui kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikli 7 lõikega 3 on kehtestatud kaitsevööndid, siis nende kaardistamine;
 - iii) valgala(de) kõigi veevõtukohtade geograafilised viited; kuna käesolevas punktis osutatud andmete puhul on ilmselt tegemist tundlike andmetega, eriti mis puudutab rahvatervist ja avalikku julgeolekut, peavad liikmesriigid tagama, et neid andmeid kaitstakse ja need edastatakse üksnes asjakohastele asutustele ja veekäitlejatele;
 - iv) valgala(de) veevõtukoha või -kohtade maakasutuse, äravoolu ja varustamise protsesside kirjeldus.

Selleks võivad liikmesriigid kasutada direktiivi 2000/60/EÜ artiklite 5 ja 7 alusel kogutud teavet;

- b) valgala(de) veevõtukoha või -kohtade ohtude ja ohtlike olukordade kindlaks tegemine ning nende poolt olmevee kvaliteedile kujutatava võimaliku riski hindamine.
Riskihindamisel hinnatakse võimalikke riske, mis võivad halvendada vee kvaliteeti sel määral, et see võib kujutada ohtu inimeste tervisele. Selleks võivad liikmesriigid kasutada direktiivi 2000/60/EÜ artikli 5 kohast inimtegevuse mõju ülevaadet ning kõnealuse direktiivi II lisa punktide 1.4, 1.5 ja 2.3–2.5 alusel märkimisväärse koormuse kohta kogutud teavet;

- c) valgala(de) veevõtukoha või -kohtade pinnavee ja/või põhjavee või toorvee asjakohase seire järgmistest loeteludest valitud vastavate parameetrite, ainete või saasteainete üle:
- i) käesoleva direktiivi I lisa A ja B osas loetletud või kooskõlas artikli 5 lõikega 3 kindlaks tehtud parameetrid;
 - ii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/118/EÜ⁴⁹ I lisas loetletud põhjavee saasteained ning saasteained ja reostuse näitajad, millele liikmesriigid on kehtestanud läviväärtused kooskõlas kõnealuse direktiivi II lisaga;
 - iii) prioriteetsed ained ja teatavad muud saasteained, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/105/EÜ⁵⁰ I lisas;
 - iv) valgalale iseloomulikud saasteained, mille liikmesriigid on kindlaks teinud vastavalt direktiivile 2000/60/EÜ;
 - v) muud olmevee asjakohased saasteained, mille liikmesriigid on kindlaks teinud käesoleva artikli lõike 1 punkti b alusel kogutud teabe põhjal;
 - vi) looduses esinevad ained, mis võivad olmevee kaudu inimeste tervist ohustada;
 - vii) käesoleva direktiivi artikli 13 lõike 8 kohaselt kindlaks tehtud jälgimisnimekirja kuuluvad ained ja ühendid.

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372, 27.12.2006, lk 19).

⁵⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84).

Liikmesriigid valivad seire eesmärgil punktidest i–vi välja parameetrid, ained või saasteained, mida peetakse asjakohasteks punkti b alusel kindlaks tehtud ohte või lõike 2 kohaselt veekäitlejate esitatud teavet silmas pidades.

Liikmesriigid võivad asjakohase seire, sealhulgas olmevee kaudu inimeste tervist kahjustada võivate uute ainete avastamise eesmärgil kasutada direktiivi 2000/60/EÜ artiklite 7 ja 8 või muude liidu õigusaktide kohaselt tehtud seiret, mille tulemused on kättesaadavad ja mis on asjakohane seoses valgala(de) veevõtukohaga või -kohtadega.

2. Veekäitlejad, kes teostavad seiret valgala(de) veevõtukoha või -kohtade või oma toorvee üle, peavad teavitama pädevat asutust seiratavate parameetrite, ainete või saasteainetega seotud suundumustest ja ebatavalistest kontsentratsioonidest.
3. Vastavalt lõikele 1 teostatud riskihindamise tulemuste alusel tagavad liikmesriigid, et kindlaks tehtud riskide ennetamiseks või kontrollimiseks võetakse vastavalt vajadusele järgmisi meetmeid ning alustatakse ennetusmeetmetest:
 - a) kui see on vajalik olmevee kvaliteedi tagamiseks, määratletakse ja rakendatakse valgala(de) veevõtukoha või -kohtade puhul lisaks direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 lõike 3 punktis d ette nähtud või sellele vastavalt võetud meetmetele ka ennetusmeetmeid. Vajaduse korral lisatakse need meetmed direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 lõikes 3 osutatud meetmeprogrammidesse.

Vajaduse korral tagavad liikmesriigid, et saastajad võtavad koostöös veekäitlejate ja muude asjaomaste sidusrühmadega selliseid ennetusmeetmeid kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ;

- b) kui see on vajalik olmevee kvaliteedi tagamiseks, määratletakse ja rakendatakse valgala(de) veevõtukoha või -kohtade puhul lisaks direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 lõike 3 punktis d ette nähtud või sellele vastavalt võetud meetmetele ka leevendusmeetmeid. Vajaduse korral lisatakse need meetmed direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 lõikes 3 osutatud meetmeprogrammidesse.

Vajaduse korral tagavad liikmesriigid, et saastajad võtavad koostöös veekäitlejate ja muude asjaomaste sidusrühmadega selliseid leevendusmeetmeid kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ;

- c) tagatakse asjakohane seire valgala(de) veevõtukoha või -kohtade pinnavees ja/või põhjavees või toorvees sisalduvate parameetrite, ainete või saasteainete üle, mis võivad vee tarbimisel kujutada ohtu inimeste tervisele või võivad tuua kaasa olmevee kvaliteedi langemise vastuvõetamatu tasemeni, ning mida ei ole võetud arvesse direktiivi 2000/60/EÜ artiklite 7 ja 8 kohase seire teostamisel. Vajaduse korral lisatakse see seire direktiivi 2000/60/EÜ artiklites 7 ja 8 osutatud seireprogrammidesse;
- d) hinnatakse vajadust luua või muuta direktiivi 2000/60/EÜ artikli 7 lõike 3 kohaseid põhjavee ja pinnavee kaitsevööndeid ning muid asjakohaseid vööndeid.

Liikmesriigid tagavad, et iga sellise meetme tõhusus vaadatakse läbi asjakohaste ajavahemike järel.

4. Liikmesriigid tagavad, et veekäitlejatel ja pädevatel asutustel on juurdepääs lõigetes 1 ja 2 välja toodud teabele ning et asjaomastel veekäitlejatel on juurdepääs lõike 1 punkti c kohase seire tulemustele.

Selle teabe alusel võivad liikmesriigid:

- a) nõuda veekäitlejatelt teatavate parameetrite täiendavat seiret või töötlemist;
 - b) lubada veekäitlejatel veevarustussüsteemi riskihindamist tegemata vähendada teatavate parameetrite seire sagedust või eemaldada parameetri artikli 11 lõike 2 punkti a sätete kohaselt veekäitleja seiratavate parameetrite loetelust, eeldusel et
 - i) need ei ole põhiparameetrid II lisa B osa punkti 1 tähenduses ning
 - ii) ei ole ühtegi tegurit, mille puhul oleks põhjust eeldada, et see võib põhjustada veekvaliteedi halvenemise.
5. Kui veekäitlejal on lubatud lõike 4 punktis b osutatud seiresagedust vähendada või parameeter eemaldada, tagavad liikmesriigid nende parameetrite asjakohase seire, kui nad vaatavad läbi riskihindamise ja valgala(de) riskijuhtimise veevõtukoha või -kohtade puhul kooskõlas artikli 7 lõikega 4.

Artikkel 9
Veevarustussüsteemi riskihindamine ja -juhtimine

1. Liikmesriigid tagavad, et veekäitlejad viivad läbi veevarustussüsteemi riskihindamise ja -juhtimise.
2. Liikmesriigid tagavad, et veevarustussüsteemi riskihindamine:
 - a) võtab arvesse käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt teostatud riskihindamise ja riskijuhtimise tulemusi;
 - b) sisaldab veevarustussüsteemi kirjeldust alates veevõtukohast, vee töötlemisest, säilitamisest ja jaotamisest kuni tarne lähtepunktini;
 - c) hõlmab veevarustussüsteemi ohtude ja ohtlike olukordade kindlakstegemist ning inimeste tervisele olmevee kvaliteedist tuleneva võimaliku riski hindamist, võttes arvesse kliimamuutustest ning leketest ja lekkivatest torudest põhjustatud riske.
3. Liikmesriigid tagavad lõikes 2 osutatud riskihindamise tulemuste põhjal järgmiste riskijuhtimismeetmete võtmise („veevarustussüsteemi riskijuhtimine“):
 - a) määratletakse kontrollimeetmed veevarustussüsteemis kindlaks tehtud olmevee kvaliteeti ohustada võivate riskide ennetamiseks ja leevendamiseks ning viiakse neid meetmeid ellu;

- b) määratletakse veevarustussüsteemi puhul lisaks käesoleva direktiivi artikli 8 lõike 3 või direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 lõike 3 kohaselt võetud või ette nähtud meetmetele kontrollimeetmed valgaala(de) veevõtukoha või -kohtade olmevee kvaliteeti ohustada võivate riskide leevendamiseks ning viiakse neid meetmeid ellu;
- c) rakendatakse artikli 13 kohast varustuspõhist operatiivseire programmi;
- d) juhul, kui olmevee ettevalmistamisel või jaotamisel kasutatakse desinfitseerimist, tagatakse desinfitseerimise tõhususe kontroll ning et desinfitseerimise kõrvalsaadustest tulenev saaste on võimalikult väike, ilma et desinfitseerimine sellest kannataks, ning veepuhastuskemikaalidest tulenev saaste on võimalikult väike ning et vette jäävad ained ei sea ohtu artiklis 4 seatud üldiste kohustuste saavutamist;
- e) kontrollitakse, kas veevarustussüsteemis kasutatud olmeveega kontaktis olevad materjalid, veepuhastuskemikaalid ja filtreerimisvahendid vastavad artiklites 11 ja 12 täpsustatud nõuetele.

4. Liikmesriigid teevad veevarustussüsteemi riskihindamise tulemuste põhjal järgmist:

- a) võimaldavad parameetri eemaldamist seirataivate parameetrite loetelust või seiresageduse vähendamist järgmistel juhtudel, kui pädev asutus on veendunud, et see ei ohusta olmevee kvaliteeti:
 - i) võttes aluseks parameetri toorvees esinemise sageduse vastavalt artikli 8 lõikes 1 sätestatud valgala(de) veevõtukoha või -kohtade riskihindamisele;

ii) kui parameeter võib tuleneda üksnes teatava töötlemisviisi või desinfitseerimismeetodi kasutamisest ning veekäitleja seda viisi või meetodit ei kasuta, või

iii) II lisa C osas sätestatud spetsifikatsioonide alusel.

b) tagavad, et järgmistel juhtudel laiendatakse vastavalt artiklile 13 olmevees seirataivate parameetrite loetelu või nende seiresagedust suurendatakse:

i) II lisa C osas sätestatud spetsifikatsioonide alusel;

ii) võttes aluseks parameetri toorvees esinemise sageduse vastavalt artikli 8 lõikes 1 sätestatud valgala(de) veevõtukoha või -kohtade riskihindamisele.

5. Veevarustusriski hindamine keskendub I lisa A, B ja C osas loetletud parameetritele, mis ei ole II lisa B osa kohaselt põhiparameetrid, artikli 5 lõike 3 kohaselt sätestatud parameetritele, artikli 13 lõike 8 alusel koostatud jälgimisnimekirja kuuluvatele ainetele või ühenditele.

6. Liikmesriigid võivad vabastada veekäitlejad, kes tarnivad ööpäevas keskmiselt 10 m³ kuni 100 m³ vett või teenindavad 50 kuni 500 inimest, veevarustusriski hindamise ja juhtimise teostamisest, kui pädev asutus on veendunud, et see ei ohusta olmevee kvaliteeti.

Kui selline erand tehakse, peavad need veekäitlejad viima läbi artikli 13 kohast korrapärast seiret.

Artikkel 10
Kinnistustisestest jaotussüsteemidega seotud riskihindamine

1. Liikmesriigid tagavad, et tehakse kinnistustisestest jaotussüsteemidega seotud riskihindamine, mis hõlmab järgmisi elemente:
 - a) kinnistustisestest jaotussüsteemide ning seotud toodete ja materjalidega seotud võimalike riskide üldine analüüs ning selle hindamine, kas need mõjutavad vee kvaliteeti kohas, kus vesi väljub tavaliselt olmevee võtuks kasutatavast kraanist. Üldine analüüs ei hõlma üksikute omaduste analüüsi;
 - b) I lisa D osas loetletud parameetrite seire valdustes, kus on punkti a kohaselt tehtud hindamise käigus tuvastatud konkreetsed ohud vee kvaliteedile ja inimeste tervisele.

Legionella bakteri või plii puhul võivad liikmesriigid otsustada keskenduda punktis b osutatud seire puhul prioriteetsetele valdustele.

2. Kui liikmesriigid järelavad lõike 1 punkti a kohaselt tehtud üldise analüüsi alusel, et kinnistustisestest jaotussüsteemidest või nendega seotud toodetest või materjalidest tuleneb risk inimeste tervisele või kui lõike 1 punkti b kohane seire näitab, et I lisa D osas esitatud parameetrite väärtusi ei järgita, tagavad liikmesriigid asjakohaste meetmete võtmise I lisa D osas esitatud parameetrite väärtustele mittevastavuse riski kõrvaldamiseks või vähendamiseks.

Legionella bakteri puhul on need meetmed suunatud vähemalt prioriteetsetele ruumidele.

3. Selleks et vähendada kinnistusesse jaotusega seotud riske kõigis kinnistuseses jaotussüsteemides, tagavad liikmesriigid, et nad kaaluvad kõiki järgmisi meetmeid ja võtavad neist asjakohased:
- a) ärgitavad avalike ja eravalduste omanikke hindama kinnistusesse jaotusega seotud riske;
 - b) teavitavad tarbijaid ning avalike ja eravalduste omanikke meetmetest, mille eesmärk on kõrvaldada või vähendada olmevee kvaliteedinormide mittetäitmise riske, mis tulenevad kinnistusesest jaotussüsteemist;
 - c) nõustavad tarbijaid vee tarbimise ja kasutamise tingimuste ning võimalike meetmete küsimuses, millega vältida riski uuesti avaldumist;
 - d) propageerivad koolitusi, mis on suunatud torulukkseppadele ja muudele spetsialistidele, kes tegelevad kinnistusesse jaotussüsteemidega ning veega kokkupuutuvate materjalide ja ehitustoodete paigaldamisega;
 - e) seoses *Legionella* bakteriga tagavad, et on kehtestatud tõhusad ja riskidega proportsionaalsed kontrolli- ja haldusmeetmed võimalike haiguspuhangute ennetamiseks ja tõrjumiseks, ning
 - f) rakendavad meetmeid olemasolevates kinnistuseses jaotussüsteemides pliist valmistatud osade välja vahetamiseks, kui see on majanduslikult ja tehniliselt teostatav.

Artikkel 11
Minimaalsed hügieeninõuded olmeveega kokupuutuvatele materjalidele

1. Artikli 4 kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et materjalid, mida kavatsetakse kasutada olmevee võtmise, puhastamise või jaotamisega seotud uutes rajatistes või olemasolevates rajatistes remonttööde või ümberehituse puhul ja mis puutuvad sellise veega kokku:
 - a) ei kahjusta otse ega kaudselt käesolevas direktiivis sätestatud inimeste tervise kaitset;
 - b) ei kahjusta vee värvi, lõhna ega maitset;
 - c) ei soodusta mikroobide teket;
 - d) ei leosta vette saasteaineid tasemel, mis on kõrgem kui vajalik kavandatud eesmärgi saavutamiseks.
2. Lõike 1 ühetaolise kohaldamise tagamiseks kehtestatakse materjalidele konkreetsed minimaalsed hügieeninõuded rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artiklis 22 osutatud kontrollimenetlusega ja V lisas sätestatud põhimõtete alusel ning milles sätestatakse:
 - a) hiljemalt kolm aastat pärast [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev] nende lähteainete ja koostiste katse- ja heakskiitmismetoodika, mis lisatakse lähteainete, koostiste ja koostisosade Euroopa positiivsetesse nimekirjadesse, sealhulgas aine või materjaliga seotud konkreetsed migratsiooni piirnõrmed ja teaduslikud eeltingimused;

- b) hiljemalt neli aastat pärast [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev] lähteainete, koostiste ja koostisosade Euroopa positiivsed nimekirjad materjalide tootmiseks kasutada lubatud kõigist materjalikategooriatest (orgaanilised, sideained, metallmaterjalid, emailid ning keraamilised või muud anorgaanilised materjalid), võttes aluseks ameti koostatud ja muu hulgas aegumistähtaegu sisaldavad nimekirjad ning hõlmates vajaduse korral nende materjalide kasutustingimusi ja migratsiooni piirnorme, mis määratakse kindlaks käesoleva lõike punktis a osutatud ühtse metoodika alusel ning lõikeid 3 ja 4 arvesse võttes;
- c) hiljemalt kolm aastat pärast [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev] selliste tootes kasutatud valmismaterjalide katse- ja heakskiitmismenetlused ja -meetodid, mis on valmistatud Euroopa positiivsetes nimekirjades olevatest materjalidest või seal olevate lähteainete, koostiste ja koostisosade kombinatsioonidest, sealhulgas:
- i) migratsioonivees testitavate asjaomaste ainete või muude parameetrite (näiteks hägusus, maitse, lõhn, värv, orgaanilise süsiniku kogusisaldus, ootamatute ainete vabanemine ja mikroobide tekke soodustamine) kindlaks tegemine;
 - ii) vee kvaliteeti mõjutavate asjaolude katsemeetodid, võttes arvesse kõiki asjakohaseid EN-standardeid;
 - iii) katsetulemuste läbimise/mitteläbimise kriteeriumid, milles võetakse muu hulgas arvesse ainete migratsiooni teisendusfaktoreid tasemel, milleni nad jõuavad kraanis, ning vajaduse korral kasutuselevõtu või kasutamise tingimusi.

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 21 vastu delegeeritud õigusaktid, et määrata kindlaks asjakohane vastavushindamismenetlus, mida kohaldatakse otsuse 768/2008/EÜ I lisas esitatud moodulite alusel. Kasutatava vastavushindamismenetluse kindlaksmääramisel tagab komisjon kooskõla käesoleva direktiivi artikli 1 lõikes 2 osutatud eesmärkidega, võttes samal ajal arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Selleks lähtub komisjon määruse (EL) nr 305/2011 V lisas sätestatud toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimise süsteemist 1+ või üldjoontes samaväärsest menetlusest, välja arvatud juhul, kui see oleks ebaproportsionaalne. Juhul kui asjaomastesse vastavushindamismenetlustesse on kaasatud vastavushindamisasutused, siis sisaldavad kõnealused delegeeritud õigusaktid ka nende määramise korda.

3. Euroopa positiivsetes nimekirjades esitatakse ainsad ained, koostised ja koostisosad, mida on lubatud kasutada olmeveega kokkupuutuvate valmismaterjalide või toodete tootmiseks, sealhulgas vajaduse korral nende materjalide kasutustingimused ja migratsiooni piirnormid, mis on kindlaks määratud lõike 2 punkti a kohaselt vastu võetud ühtse metoodika alusel.

Euroopa positiivsed nimekirjad sisaldavad aegumistähtaegu, mille aluseks on ameti soovitus, ning samuti võivad need nimekirjad sisaldada üleminekusätteid. Aegumistähtajad määratakse kindlaks eelkõige ainete ohtlike omaduste, nende aluseks olevate riskihindamiste kvaliteedi ning selle põhjal, mil määral need riskihinnangud on ajakohased.

Ameti lõike 5 kohaselt esitatud arvamuste põhjal vaatab komisjon lõike 2 punktis b osutatud rakendusaktid korrapäraselt läbi ja vajaduse korral ajakohastab neid, võttes arvesse uusimaid teaduse ja tehnoloogia arenguid.

Esimene läbivaatamine viiakse lõpule 15 aasta jooksul pärast positiivse nimekirja vastuvõtmist.

Komisjon tagab, et kõik asjakohased õigusaktid, kaasa arvatud standardimisvolitused, mille ta võtab vastu muude liidu õigusaktide kohaselt, on kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega.

4. Esimesed kooskõlas lõike 2 punktiga b vastu võetavad Euroopa positiivsed nimekirjad põhinevad muu hulgas olemasolevatel riiklikel positiivsetel nimekirjadel, muudel olemasolevatel liikmesriigi õigusnormidel ning riskihinnangutel, mille alusel sellised riiklikud nimekirjad loodi. Seetõttu teavitavad liikmesriigid ametit hiljemalt [kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] olemasolevatest riiklikest positiivsetest nimekirjadest, muudest õigusnormidest ja kättesaadava(te)st hindamisdokumendist või -dokumentidest.

Orgaaniliste materjalide lähteainete Euroopa positiivse nimekirja puhul võetakse arvesse komisjoni poolt vastavalt määruse (EÜ) nr 1935/2004 (toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta) artiklile 5 koostatud loetelu.

5. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 21 vastu delegeeritud õigusaktid, et kehtestada ettevõtjate ja asjaomaste asutuste jaoks lähteainete, koostiste ja koostisosade Euroopa positiivsetesse nimekirjadesse lisamise või sealt eemaldamise taotluste esitamise menetlus, sealhulgas teabele esitatavad nõuded. Taotlused esitatakse ametile.

Selle menetlusega tagatakse, et taotlustega oleksid kaasas riskihinnangud ja et ettevõtjad ja asjaomased asutused edastaksid riskihindamiseks vajaliku teabe kindlas vormingus.

Ameti riskihindamise komitee, mis on loodud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 76 lõike 1 punkti c kohaselt, võtab vastu arvamuse iga käesoleva lõike kohaselt esitatud taotluse kohta tähtaja jooksul, mis määratakse kindlaks esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktidega. Delegeeritud õigusaktid võivad sisaldada ka muid sätteid, mis käsitlevad taotlemismenetluse toimumise korda ning riskihindamise komitee ja ameti arvamuste esitamist.

6. Liikmesriigid kaaluvad, kas tooted, mis on kiidetud heaks lõikes 2 sätestatud konkreetsete nõuete kohaselt, vastavad lõikes 1 sätestatud nõuetele.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaldamisel võib turule viia ainult selliseid olmeveega kokkupuutuvaid tooteid, milles kasutatakse käesoleva direktiivi kohaselt heakskiidetud valmismaterjale.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 193 kohaselt ei takista see liikmesriike vastu võtmast rangemaid kaitsemeetmeid materjalide kasutamiseks konkreetsetel või nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel, eriti kui see on vajalik kohaliku toorvee konkreetse kvaliteedi tõttu. Niisugustest meetmetest teatatakse komisjonile.

Käesoleva artikliga hõlmatud toodete suhtes kohaldatakse määrust 2019/1020.

7. Lõikes 2 osutatud normide vastuvõtmiseni on liikmesriikidel õigus säilitada või võtta vastu riigisiseseid meetmeid lõikes 1 osutatud lähteainete või koostiste konkreetsete minimaalsete hügieeninõuete kohta, kui need vastavad aluslepingu normidele.
8. Käesoleva artikli järgimise lihtsustamiseks esitab komisjon vastavalt määruse (EL) nr 1025/2012⁵¹ artiklile 10 ühele või mitmele Euroopa standardiorganisatsioonile taotluse koostada olmeveega kokkupuutuvate toodete ühtlustatud Euroopa katse- ja hindamisstandardid.

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

9. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 21 vastu delegeeritud õigusakti, et kehtestada ühetaolised üksikasjalikud kirjeldused olmeveega kokkupuutuvate toodete nähtavaks, selgesti loetavaks ja kustumiskindlaks märgistuseks, mida kasutatakse tõendamaks vastavust käesolevale artiklile.
10. Komisjon vaatab kõige hiljemalt üheksa aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega, tuginedes eelkõige määruse (EL) nr 1935/2004 ja määruse (EL) nr 305/2011 kohaldamisel saadud kogemustele, läbi käesolevas artiklis sätestatud süsteemi toimimise ja esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, kas
- a) inimeste tervise kaitse on tagatud piisaval määral kogu liidus;
 - b) olmeveega kokkupuutuvate toodete siseturu nõuetekohane toimimine on tagatud;
 - c) käesoleval teemal on vaja esitada veel seadusandlike ettepanekuid.
11. Käesoleva artikli nõuete rakendamiseks riiklikul tasandil kohaldatakse vastavalt artikli 4 lõiget 2.
12. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:
- „lähteaine“ – orgaaniliste materjalide või sideainete segude valmistamiseks tahtlikult lisatav aine;
- „koostis“ – metalli, emaili, keraamilise või mõne muu anorgaanilise materjali keemiline koostis.

Artikkel 12

Miinimumnõuded olmeveega kokkupuutuvatele veepuhastuskemikaalidele ja filtreerimisvahenditele

1. Artikli 4 kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et olmeveega kokkupuutuvad veepuhastuskemikaalid ja filtreerimisvahendid:
 - a) ei kahjusta otse ega kaudselt käesolevas direktiivis sätestatud inimeste tervise kaitset;
 - b) ei kahjusta vee värvi, lõhna ega maitset;
 - c) ei soodusta tahtmatult mikroobide teket;
 - d) ei saasta vett tasemel, mis on kõrgem kui vajalik kavandatud eesmärgi saavutamiseks.
2. Käesoleva artikli nõuete rakendamiseks riiklikul tasandil kohaldatakse vastavalt artikli 4 lõiget 2.
3. Vastavalt lõikele 1 ja piiramata määruse 528/2012 ning asjakohaste konkreetsete veepuhastuskemikaale või filtreerimisvahendeid käsitlevate kehtivate EN-standardite kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et veepuhastuskemikaalide ja filtreerimisvahendite omadused ja puhtus on kontrollitud ja tagatud.

Artikkel 13
Seire

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva artikli ning II lisa A ja B osa kohane olmevee kvaliteedi korrapärane seire, kontrollimaks, et tarbijatele kättesaadav vesi vastab käesoleva direktiivi nõuetele ning eelkõige artikli 5 alusel kindlaks määratud parameetrite väärtustele. Proove tuleb võtta sellisel viisil, et need esindaksid tarbitava vee kvaliteeti kogu aasta lõikes.
2. Lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmiseks kehtestatakse igasuguse olmevee jaoks seireprogrammid vastavalt II lisa A osale. Need seireprogrammid on varustuspõhised ja nendes võetakse arvesse valgala(de) veevõtukoha/kohtade ning veevarustussüsteemide riskihindamise tulemusi ning need koosnevad järgmistest elementidest:
 - a) I lisa A, B ja C osas loetletud parameetrite seire ning kooskõlas artikli 5 lõikega 3, kooskõlas II lisaga ning, kui tehakse veevarustussüsteemi riskihindamine, kooskõlas artikliga 9 ja II lisa C osaga kehtestatud parameetrite seire, välja arvatud, kui liikmesriik otsustab, et vastavalt artikli 8 lõikele 5 võib mõne neist parameetritest seiratavate parameetrite loetelust välja arvata;
 - b) I lisa D osas loetletud parameetrite seire, mis on kinnistustisest jaotussüsteemidega seotud riskihindamisel ette nähtud artikli 10 lõike 1 punktis b;
 - c) jälgimisnimekirja kuuluvate ainete ja ühendite seire kooskõlas lõike 8 viienda lõiguga;
 - d) seire ohu ja ohtlike olukordade kindlaks tegemiseks, nagu see on sätestatud artikli 8 lõike 1 punktis b;

- e) operatiivseire läbiviimine vastavalt II lisa A osa punktile 3.
3. Proovivõtukohad määravad kindlaks pädevad asutused ning need peavad vastama II lisa D osas sätestatud asjaomastele tingimustele.
4. Liikmesriigid peavad järgima III lisa sätestatud parameetrite analüüsi spetsifikatsioone kooskõlas järgmiste põhimõtetega:
- a) kasutada võib III lisa A osas nimetamata analüüsi meetodeid, kui on võimalik tõendada, et saadud tulemused on vähemalt sama usaldusväärsed, kui saadakse ettenähtud meetoditega; selleks esitatakse komisjonile kogu vajalik teave kõnealuste meetodite ja nende samaväärsuse kohta;
- b) III lisa B osas loetletud parameetrite puhul võib kasutada mistahes analüüsimeetodit, kui see vastab kõnealuse lisaga ettenähtud nõuetele.
5. Liikmesriigid tagavad, et iga juhtumi puhul eraldi tehakse täiendavat seiret ainete ja mikroorganismide üle, mille osas ei ole parameetri väärtust artikli 5 alusel kindlaks määratud, kui on alust arvata, et neid võib olla sellistes kogustes või sellisel arvul, mis kujutab potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.
6. Hiljemalt [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] võtab komisjon kooskõlas artikliga 21 vastu delegeeritud õigusaktid käesoleva direktiivi täiendamise eesmärgil mikroplasti mõõtmise meetodika kasutuselevõtmiseks, et mikroplasti saaks lisada jälgimisnimekirja, kui on täidetud artikli 13 lõikes 8 esitatud tingimused.
7. Komisjon töötab hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist välja tehnilised suunised, milles käsitletakse analüütilisi meetodeid, sealhulgas seoses „PFASid kokku“ ja „PFASide summa“ avastamispiiri ja väärtuste ning seire jaoks võetavate analüüsidesagedusega.

8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid selliseid üldsusele või teadlastele terviseohutuse seisukohast muret tekitavaid aineid või ühendeid nagu ravimid, endokriinfunktsiooni kahjustavad ühendid ja mikroplast sisaldava jälgimisnimekirja loomiseks ning ajakohastamiseks.

Ained ja ühendid lisatakse jälgimisnimekirja, kui nende esinemine olmevees on tõenäoline ja need võivad ohustada inimeste tervist. Selles tugineb komisjon eeskätt WHO teadusuuringutele. Uute ainete lisamine peab olema käesoleva direktiivi artiklite 1 ja 4 alusel nõuetekohaselt põhjendatud.

Esimesse jälgimisnimekirja lisatakse beeta-östradiool (50-28-2) ja nonüülfenool, võttes arvesse nende endokriinseid häireid põhjustavaid omadusi ja ohtu inimeste tervisele. Esimene jälgimisnimekiri võetakse vastu ühe aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Jälgimisnimekirjas esitatakse iga aine või ühendi suunisväärtus ja vajaduse korral võimalik analüüsimeetod, millega ei kaasne ülemääraseid kulusid.

Liikmesriigid kehtestavad seirenõuded seoses jälgimisnimekirja lisatud ainete või ühendite võimaliku esinemisega olmevee varustusahela asjakohastes punktides.

Seetõttu võivad liikmesriigid võtta arvesse käesoleva direktiivi artikli 8 lõigete 1 ja 2 alusel kogutud teavet ning kasutada kooskõlas direktiivi 2013/39/EL,⁵² 2008/105/EÜ ja 2000/60/EÜ või mõne muu liidu asjaomase õigusaktiga kogutud seireandmeid, et hoida ära seirenõuete kattumist.

Seiretulemused lisatakse artikli 18 lõike 1 punkti b alusel koostatud andmestikesse koos artikli 8 lõike 1 punkti b alusel kogutud seiretulemustega.

⁵² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta direktiiv 2013/39/EL, millega muudetakse direktiive 2000/60/EÜ ja 2008/105/EÜ seoses veepoliitika valdkonna prioriteetsete ainetega (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 226, 24.8.2013, lk 1).

Kui artikli 8 lõiget 1 või käesoleva lõike viiendat lõiku aluseks võttes on leitud kõnealuseid aineid või ühendeid koguses, mis ületab jälgimisnimekirjas esitatud suunismäärtusi, tagavad liikmesriigid, et võetakse kaalumisele ja asjakohasel juhul kasutusele järgmised meetmed:

- a) artikli 8 lõike 3 punktides a, b ja c sätestatud ennetusmeetmed, leevendusmeetmed või asjakohane seire valgala(de) veevõtukohas või -kohtades või toorvees;
- b) veekäitlejatele kooskõlas artikli 8 lõike 4 punktiga a esitatav nõue teostada nende ainete või ühendite seiret;
- c) veekäitlejatele esitatav nõue kontrollida, kas töötlemine on suunismäärtuse saavutamiseks piisav, ja vajaduse korral töötlemist optimeerida, ning
- d) parandusmeetmed kooskõlas artikli 14 lõikega 6, kui liikmesriigid peavad seda inimeste tervise kaitsmiseks vajalikuks.

Käesolevas lõikes ette nähtud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 20 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 14 *Parandusmeetmed ja kasutuspiirangud*

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 5 alusel kehtestatud parameetrite väärtustele mittevastavust uuritakse viivitamata, et teha kindlaks selle põhjus.

2. Kui artikli 4 lõikega 1 ettenähtud kohustuste täitmiseks võetud meetmetest hoolimata ei vasta olmevesi artikli 5 alusel kehtestatud parameetrite väärtustele ning kui artikli 6 lõikest 2 ei tulene teisiti, tagavad asjassepuutuvad liikmesriigid olmevee kvaliteedi taastamiseks vajalike parandusmeetmete võtmise võimalikult kiiresti ning korraldavad nende meetmete elluviimise eelisjärjekorras, pidades muu hulgas silmas asjassepuutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning sellega seotud potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.

I lisa D osas esitatud parameetrite väärtustele mittevastavuse korral hõlmavad parandusmeetmed artikli 10 lõikes 3 sätestatud meetmeid.

3. Olenemata sellest, kas parameetrite väärtustele mittevastavust on esinenud või mitte, tagavad liikmesriigid, et inimeste tervisele potentsiaalselt ohtliku olmevee tarbimiseks andmine keelatakse või selle kasutamist piiratakse ning võetakse mistahes muud parandusmeetmed, mis on vajalikud inimeste tervise kaitseks.

Liikmesriigid käsitlevad igasugust mittevastavust I lisa A ja B osas esitatud parameetrite väärtustele potentsiaalse ohuna inimeste tervisele, välja arvatud juhul, kui pädev asutus leiab, et parameetrite väärtustele mittevastavus on väga väike.

4. Kui parameetrite väärtuste mittejärgimist käsitletakse lõigetes 2 ja 3 kirjeldatud juhtudel potentsiaalse ohuna inimeste tervisele, võtavad liikmesriigid võimalikult kiiresti kõik järgmised meetmed:
 - a) teavitavad kõiki mõjutatud tarbijaid potentsiaalsest ohust inimeste tervisele ja selle põhjustest, parameetri väärtuse ületamisest ning võetud parandusmeetmetest, sealhulgas keelavatest, piiravatest või muudest meetmetest;
 - b) annavad tarbijatele vajalikku nõu vee tarbimise ja kasutamise tingimuste kohta ning ajakohastavad oma soovitusi korrapäraselt, võttes eelkõige arvesse elanikkonnarühmi, kelle puhul on suurenenud veega seotud terviseriskide oht;

- c) teavitavad tarbijaid kohe, kui on kindlaks tehtud, et potentsiaalset ohtu inimeste tervisele enam ei ole ning teatavad neile, et teenus toimib taas tavapärasel viisil.
5. Pädevad asutused või muud asjaomased organid otsustavad, milliseid meetmeid tuleb lõike 3 alusel võtta, pidades silmas võimalikke olmevee tarbimise katkestamisest või selle kasutamise piiramisest tulenevaid ohte inimeste tervisele.
6. Parameetrite väärtustele või I lisa C osas sätestatud spetsifikatsioonidele mittevastavuse korral kaaluvad liikmesriigid, kas mittevastavus kujutab ohtu inimeste tervisele. Nad võtavad parandusmeetmeid veekvaliteedi taastamiseks, kui see on inimeste tervise kaitsmiseks vajalik.

Artikkel 15 *Erandid*

1. Nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel võivad liikmesriigid ette näha erandeid I lisa B osas sätestatud või artikli 5 lõike 3 alusel kehtestatud parameetrite väärtustest kuni nende poolt kindlaksmääratava maksimaalse väärtuseni, tingimusel, et sellised erandid ei kujuta potentsiaalset ohtu inimeste tervisele ning asjassepuutuva piirkonna olmeveearustust ei ole muul viisil võimalik mõistlike vahenditega korraldada. Erandeid võib teha ainult järgmistel juhtudel:
- a) kui tegemist on uue olmevee valgalaga;
 - b) kui olmevee valgalal on tuvastatud uus saasteallikas või kui on äsja otsitud või leitud uusi parameetreid, või
 - c) kui olemasoleval olmevee valgalal on tekkinud ettenägematu ja erakorraline olukord, mis võib põhjustada parameetrite väärtuste ajutist piiratud ületamist.

Erandeid tehakse nii lühikeseks ajaks kui võimalik ning nende kehtivus ei tohi ületada kolme aastat, mille lõpupoole korraldavad liikmesriigid läbivaatamise, et teha kindlaks, kas saavutatud edu on piisav.

Erandlike asjaolude korral võib liikmesriik teha esimese lõigu punktide a ja b suhtes teise erandi. Kui liikmesriik kavatseb teha kõnealuse teise erandi, edastab ta läbivaatamise tulemused koos teise erandi tegemise otsuse põhjendustega komisjonile. Teise erandi kehtivus ei tohi ületada kolme aastat.

2. Kõikides lõike 1 kohaselt tehtud erandites täpsustatakse järgmisi andmeid:

- a) erandi põhjus;
- b) asjassepuutuv parameeter, eelnevad asjaomased seiretulemused ning erandiga lubatav maksimaalne lubatud väärtus;
- c) geograafiline piirkond, ööpäevas tarbimiseks antava vee kogus, asjassepuutuva elanikkonna arv ning kas mõjutatud on mõni asjassepuutuv toidutööstusettevõtja;
- d) asjakohane seireskeem, vajadusel tihedama seiresagedusega;
- e) vajalike parandusmeetmete kava lühikokkuvõte, sealhulgas tööde ajakava ja maksumuse prognoos ning sätted ülevaatuse kohta, ning
- f) erandi vajalik kehtivusaeg.

3. Kui pädevad asutused leiavad, et parameetrite väärtusele mittevastavus on väga väike ning kui artikli 14 lõike 2 alusel võetavatest meetmetest piisab probleemi lahendamiseks 30 päeva jooksul, ei ole tarvis käesoleva artikli lõikes 2 ette nähtud teavet erandisse märkida.

Sel juhul märgivad pädevad asutused või muud asjaomased organid erandisse üksnes asjassepuutuva parameetri lubatava maksimumväärtuse ning probleemi lahendamiseks antud aja.

4. Lõikele 3 ei tohi enam tugineda, kui konkreetse veevarustuse mittevastavus ühe parameetri väärtusele on väldanud viimase 12 kuu jooksul kokku rohkem kui 30 päeva.
5. Iga liikmesriik, kes on kohaldanud käesoleva artikli alusel erandit, tagab, et mistahes kõnealusest erandist mõjutatud elanikkonda teavitatakse erandist ja selle kohaldamise tingimustest viivitamata ja nõuetekohaselt. Lisaks tagab liikmesriik vajadusel nende konkreetsete elanikkonnarühmade nõustamise, kellele erand võib olla eriti ohtlik.

Esimeses lõigus nimetatud kohustused ei kehti lõikes 3 kirjeldatud olukorras, kui pädevad asutused ei otsusta teisiti.

6. Käesolevat artiklit ei kohaldata olmevee suhtes, mida pakutakse pudelites või mahutites.

Artikkel 16
Juurdepääs olmeveele

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/60/EÜ artikli 9 ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist ning võttes arvesse kohalikke, piirkondlikke ja kultuurilisi väljavaateid ja tingimusi veejaotuseks, võtavad liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et parandada juurdepääsu olmeveele või see säilitada, eelkõige haavatavate ja tõrjutud rühmade puhul, nagu liikmesriigid neid määratlevad.

Selleks teevad liikmesriigid järgmist:

- a) teevad kindlaks olmeveele juurdepääsuta või piiratud juurdepääsuga inimesed, sealhulgas haavatavad ja tõrjutud rühmad, ning põhjused, miks juurdepääs puudub;
 - b) hindavad juurdepääsu parandamise võimalusi selliste inimeste jaoks;
 - c) teavitavad neid inimesi jaotusvõrguga ühinemise võimalustest või alternatiivsetest olmevee saamise võimalustest;
 - d) võtavad meetmeid, mida nad peavad vajalikuks ja asjakohaseks, et tagada haavatavate ja tõrjutud rühmade juurdepääs veele.
2. Et propageerida kraanist tuleva olmevee tarbimist, tagavad liikmesriigid, et avalikesse kohtadesse paigaldatakse väli- ja sisetingimustes kasutatavad seadmed, kui see on tehniliselt teostatav, tehes seda viisil, mis on proportsionaalne vajadusega kõnealuste meetmete järele, ning võttes arvesse konkreetseid kohalikke tingimusi, nagu kliima- ja geograafilised tingimused.

Liikmesriigid võivad kraanist tuleva olmevee kasutamise propageerimiseks võtta ka järgmisi meetmeid:

- a) teadlikkuse suurendamine lähimatest väli- või sisetingimustes kasutatavatest seadmetest;

- b) kampaaniad kodanike teavitamiseks vee kvaliteedist;
 - c) asutustes ja üldkasutatavates hoonetes olmevee pakkumise toetamine;
 - d) restoranides, sööklates ning toitlustusteenuste osutamisel klientidele tasuta või odava olmevee pakkumise toetamine.
3. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas artiklis osutatud meetmete rakendamiseks hõlbustavad nad nende poolt vajalikuks peetava abi andmist vastutavatele asutustele.

Artikkel 17
Üldsuse teavitamine

1. Liikmesriigid tagavad piisava ja ajakohase olmeveealase teabe kättesaadavuse kooskõlas IV lisaga, pidades kinni kohaldatavatest andmekaitsestandarditest.
2. Liikmesriigid tagavad, et kõik teenuse saajad saavad korrapäraselt ja vähemalt kord aastas ning kõige sobivamal ja kergesti juurdepääsetaval kujul (näiteks arvega või nutirakenduse kaudu) ilma küsimata järgmise teabe:
- a) teave olmevee kvaliteedi kohta, sealhulgas indikaatorparameetrid;
 - b) tarnitava olmevee liitri ja kuupmeetri hind;
 - c) kodumajapidamise tarbitud kogus vähemalt aasta või arveldusperioodi kohta koos aastase tarbimisprognoosiga, kui see on tehniliselt teostatav ja ainult juhul, kui see teave on veekäitlejale kättesaadav;

- d) kodumajapidamise veetarbimise võrdlus aastate kaupa koos kodumajapidamise keskmise tarbimisega, kui see on asjakohane vastavalt punktile c;
- e) link veebisaidile, kust leiab IV lisas esitatud teabe.

3. Lõiked 1 ja 2 ei piira direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist.

Artikkel 18
Rakendamise järelevalvet käsitlev teave

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2003/4/EÜ ja direktiivi 2007/2/EÜ kohaldamist, teevad liikmesriigid Euroopa Keskkonnaameti abiga järgmist:
 - a) koostavad hiljemalt [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega] andmestiku, mis sisaldab teavet meetmete kohta, mida on võetud olmeveele juurdepääsu parandamiseks ja tarbimise propageerimiseks, ning olmeveele juurdepääsu omava elanikkonna osakaalu kohta, ning ajakohastavad seda iga kuue aasta järel. Selle alla ei kuulu pudelivesi;
 - b) koostavad hiljemalt [neli ja pool aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega] andmestiku, mis sisaldab andmeid artikli 8 kohaselt ellu viidava valgala(de) veevõtukoha või -kohtade riskihindamise ja -juhtimise kohta, ning hiljemalt [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega] andmestiku, mis sisaldab andmeid kooskõlas artikliga 10 tehtud kinnistustesiseste jaotussüsteemide riskihindamise kohta, ning ajakohastavad neid andmestikke iga kuue aasta järel; andmestikud sisaldavad ka järgmisi elemente:
 - i) artikli 8 lõike 1 punkti a kohane teave valgalade veevõtukoha või -kohtade kohta;
 - ii) artikli 8 lõike 1 punkti c ja artikli 10 lõike 1 punkti b kohase seire tulemused, ning

- iii) kokkuvõtlik teave artikli 8 lõike 3 ning artikli 10 lõigete 2 ja 3 kohaselt võetud meetmete kohta, sealhulgas teave artikli 10 lõike 3 punkti f kohaselt võetud meetmete liigi ja saavutatud edu kohta;
- c) koostavad andmekogumi, mis sisaldab artiklite 9 ja 13 kohaselt kogutud seireandmeid I lisa A ja B osas kehtestatud parameetrite väärtuste ületamise korral ning teavet artikli 14 kohaselt võetud parandusmeetmete kohta, ning seejärel ajakohastavad seda kord aastas;
- d) koostavad andmestiku, mis sisaldab teavet sellistest joogiveega seotud vahejuhtumitest, millega on kaasnenud potentsiaalne risk inimeste tervisele, olenemata sellest, kas parameetrite väärtusi ületati või mitte, ning mis kestsid kauem kui 10 järjestikust päeva ja mõjutasid vähemalt tuhandet inimest, sealhulgas selliste vahejuhtumite põhjused ja artikli 14 kohaselt võetud parandusmeetmed, ning seejärel ajakohastavad seda kord aastas;
- e) koostavad andmestiku, mis sisaldab teavet kõigi erandite kohta, mida artikli 15 lõike 1 kohaselt tehti, sealhulgas artikli 15 lõikes 2 ette nähtud teavet, ning seejärel ajakohastavad seda kord aastas.

Vajaduse korral kasutatakse nende andmestike esitamiseks direktiivi 2007/2/EÜ artikli 3 lõikes 4 määratletud ruumiandmeteenuseid.

2. Liikmesriigid tagavad, et komisjonil, Euroopa Keskkonnaametil ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusel oleks juurdepääs lõikes 1 osutatud andmestikele.

3. Euroopa Keskkonnaamet avaldab liikmesriikide kogutud andmete põhjal korrapäraselt kogu liitu hõlmava ülevaate, või teeb seda komisjoni esitatud taotluse alusel, ning ajakohastab seda regulaarselt.

Kogu liitu hõlmav ülevaade sisaldab vajaduse korral käesoleva direktiiviga saavutatud tulemuste ja mõju näitajaid, kogu liitu hõlmavaid ülevaatlikke kaarte ning liikmesriikide ülevaatearuandeid.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse lõigete 1 ja 3 kohaselt esitatava teabe vorm ja edastusviis, sealhulgas üksikasjalikud nõuded lõikes 3 osutatud näitajate, kogu liitu hõlmavate ülevaatlike kaartide ja liikmesriikide ülevaatearuannete kohta.

Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Liikmesriigid võivad lubada erandit käesolevast artiklist ükskõik millisel direktiivi 2007/2/EÜ artikli 13 lõikes 1 osutatud põhjusel.

Artikkel 19 *Hindamine*

1. Komisjon hindab käesolevat direktiivi [12 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega]. Hindamine põhineb muu hulgas järgmistel elementidel:
 - a) käesoleva direktiivi rakendamisel saadud kogemused;
 - b) liikmesriikide artikli 18 lõike 1 kohaselt koostatud andmestikud ning Euroopa Keskkonnaameti poolt kooskõlas artikli 18 lõikega 3 koostatud kogu liitu hõlmavad ülevaated;
 - c) asjakohased teadus-, analüütilised ja epidemioloogilised andmed;

- d) Maailma Terviseorganisatsiooni soovitusel, kui need on olemas.
2. Komisjon pöörab direktiivi tulemuslikkuse hindamisel erilist tähelepanu järgmistele aspektidele:
- a) artiklis 7 sätestatud riskipõhine käsitlus;
 - b) artikli 16 sätteid veele juurdepääsu kohta;
 - c) artikli 17 sätteid ja IV lisa, mis puudutavad üldsusele esitatavat teavet.
3. Hiljemalt [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega] ja edaspidi vastavalt vajadusele esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande mikroplastist, ravimitest ja asjakohasel juhul võimalikest uutest saasteainetest olmeveeallikatele tulenevate võimalike ohtude kohta ning nendega seotud võimalike terviseriskide kohta.

Artikkel 20
Lisade läbivaatamine ja muutmine

1. Vähemalt iga viie aasta järel vaatab komisjon I ja II lisa läbi, pidades silmas teaduse ja tehnika arengut, samuti liikmesriikide veeohutuse riskipõhist käsitlust, mis sisaldub artikli 18 kohaselt koostatud andmestikes, ning vajaduse korral esitab seadusandlikke ettepanekuid muudatuste tegemiseks, seda kooskõlas aluslepinguga.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 21 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta vajaduse korral III lisa selle kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga.

Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakt, et muuta I lisa B osas esitatud bisfenool A parameetri väärtust ulatuses, mis on vajalik selle kohandamiseks tehnika arenguga, tuginedes peamiselt EFSA käimasolevale läbivaatamisele.

Artikkel 21
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 4 lõikes 3, artikli 11 lõike 2 teises lõigus ning lõigetes 5 ja 9, artikli 13 lõikes 6 ning artikli 20 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõikes 3, artikli 11 lõike 2 teises lõigus ning lõigetes 5 ja 9, artikli 13 lõikes 6 ning artikli 20 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon 2016. aasta 13. aprilli institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtete kohaselt iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 4 lõike 3, artikli 11 lõike 2 teise lõigu ning lõigete 5 ja 9, artikli 13 lõike 6 ning artikli 20 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 22

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 23

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad komisjonile nendest normidest ja meetmetest ... [2 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ning seejärel kõigist neid mõjutavatest muudatustest.

Artikkel 24

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid kehtestavad artiklite 2 ja 5–23 ning I–V lisa järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ... [kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 25

Üleminekuperiood

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et olmevesi vastab hiljemalt [kolm aastat pärast ülevõtmise tähtaega] I lisa B osa parameetrite väärtustele järgmiste parameetrite puhul: kloraat, klorit, bisfenool A, haloäädikhapped, mikrotsüstiin-LR, PFASid kokku, PFASide summa, uraan.
2. Üleminekuperioodi ajal ei ole veekäitlejad olmevee puhul kohustatud viima läbi artikli 13 kohast seiret lõikes 1 osutatud parameetrite üle.

Artikkel 26
Kehtetuks tunnistamine

1. Direktiiv 98/83/EÜ, mida on muudetud VI lisa A osas loetletud õigusaktidega, tunnistatakse kehtetuks alates [päev pärast artikli 24 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kuupäeva], ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses VI lisa B osas märgitud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja neid loetakse VII lisas esitatud vastavustabeli kohaselt.

2. Erandeid, mille liikmesriigid on teinud vastavalt direktiivi 98/83/EÜ artikli 9 lõikele 1 ja mis on [käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaeg] endiselt kohaldatavad, kohaldatakse edasi kuni nende kehtivuse lõpuni. Neid võib vastavalt artiklile 15 pikendada üksnes siis, kui teist erandit ei ole veel tehtud. Õigus küsida komisjonilt direktiivi 98/83/EÜ artikli 9 lõike 2 kohast kolmandat erandit jääb endiselt jõusse selliste erandite puhul, mille liikmesriigid olid käesoleva direktiivi jõustumise hetkeks juba teinud.

Artikkel 27
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 28
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

I LISA

OLMEVEE KVALITEEDI HINDAMISEKS KASUTATAVATE PARAMEETRITE VÄÄRTUSTE MIINIMUMNÕUDED

A OSA

Mikrobioloogilised parameetrid

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
Soole enterokokid	0	arv / 100 ml	Pudelitesse või mahutitesse pandud vee puhul on ühikuks arv / 250 ml
<i>Escherichia coli</i> (<i>E. coli</i>)	0	arv / 100 ml	Pudelitesse või mahutitesse pandud vee puhul on ühikuks arv / 250 ml

B OSA

Keemilised parameetrid

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
Akrüülamiid	0,10	µg/l	Parameetri väärtus näitab monomeeride jääksisaldust vees, arvutatuna lähtudes maksimaalse eraldumise spetsifikatsioonidest vastava polümeeri kokkupuutel veega.
Antimon	10	µg/l	
Arseen	10	µg/l	
Benseen	1,0	µg/l	
Benso(a)püreen	0,010	µg/l	
Bisfenool A	2,5	µg/l	
Boor	1,5	mg/l	Parameetri väärtust 2,4 mg/l kohaldatakse siis, kui asjaomase veevarustussüsteemi peamine veeallikas on magestatud vesi, või piirkondades, mille geoloogilised tingimused võivad põhjustada selle kõrget taset põhjavees.
Bromaat	10	µg/l	
Kaadmium	5,0	µg/l	
Kloraat	0,25	mg/l	Parameetri väärtust 0,7 mg/l kohaldatakse siis, kui olmevee desinfitseerimiseks kasutatakse sellist desinfitseerimismeetodit, mis tekitab kloraati, eelkõige kloorioksiidi. Liikmesriigid peaksid võimalusel püüdlema madalama väärtuse poole, ilma et desinfitseerimine sellest kannataks.
			Seda parameetrit mõõdetakse üksnes nimetatud desinfitseerimismeetodi kasutamise puhul.

Klorit	0,25	mg/l	Parameetri väärtust 0,7 mg/l kohaldatakse siis, kui olmevee desinfitseerimiseks kasutatakse sellist desinfitseerimismeetodit, mis tekitab kloritit, eelkõige klooridioksiidi.
			Liikmesriigid peaksid võimalusel püüdlema madalama väärtuse poole, ilma et desinfitseerimine sellest kannataks.
			Seda parameetrit mõõdetakse üksnes nimetatud desinfitseerimismeetodi kasutamise puhul.
Kroom	25	µg/l	Väärtus tuleb saavutada hiljemalt [15 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Kuni selle kuupäevani on kroomi parameetri väärtus 50 µg/l.
Vask	2,0	mg/l	
Tsüaniid	50	µg/l	
1,2-dikloroetaan	3,0	µg/l	
Epiklorohüdrin	0,10	µg/l	Parameetri väärtus näitab monomeeride jääksisaldust vees, arvutatuna lähtudes maksimaalse eraldumise spetsifikatsioonidest vastava polümeeri kokkupuutel veega.
Fluoriid	1,5	mg/l	
Haloäädikhapped (HAA5)	60	µg/l	Seda parameetrit mõõdetakse üksnes siis, kui olmevee desinfitseerimiseks kasutatakse sellist desinfitseerimismeetodit, mis võib tekitada haloäädikhappeid. Järgmise viie esindava aine summa: monokloro-, dikloro- ja trikloroäädikhape, mono- ja dibromoäädikhape.

Plii	5	µg/l	Väärtus tuleb saavutada hiljemalt [15 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Kuni selle kuupäevani on plii parameetri väärtus 10 µg/l. Pärast üleminekuperioodi tuleb väärtus 5 µg/l saavutada vähemalt kinnistusisese jaotussüsteemi tarne lähtepunktis. Artikli 11 lõike 2 punkti b kohaldamisel kohaldatakse kraanist väljumisel väärtust 5 µg/l.
Elavhõbe	1,0	µg/l	
Mikrotsüstiin-LR	1,0	µg/l	Seda parameetrit mõõdetakse üksnes siis, kui allikavett ohustab veeõitseng (tsüanobakterite rakutihedus või veeõitsengu tekkimise võimalus suureneb).
Nikkel	20	µg/l	
Nitraat	50	mg/l	Liikmesriigid peavad tagama, et täidetud oleks nõue $(\text{nitraat})/50 + (\text{nitrit})/3 \leq 1$, kus ümarsulud tähistavad nitraadi (NO ₃) ja nitriti (NO ₂) kontsentratsiooni mg/l, ning veepuhastusjaamast väljumisel oleks vee nitritisisaldus 0,10 mg/l.
Nitrit	0,50	mg/l	Liikmesriigid peavad tagama, et täidetud oleks nõue $(\text{nitraat})/50 + (\text{nitrit})/3 \leq 1$, kus ümarsulud tähistavad nitraadi (NO ₃) ja nitriti (NO ₂) kontsentratsiooni mg/l, ning veepuhastusjaamast väljumisel oleks vee nitritisisaldus 0,10 mg/l.

Pestitsiidid	0,10	µg/l	Pestitsiidid on: – orgaanilised insektitsiidid, – orgaanilised herbitsiidid, – orgaanilised fungitsiidid, – orgaanilised nematotsiidid, – orgaanilised akaritsiidid, – orgaanilised algitsiidid, – orgaanilised rodentitsiidid, – orgaanilised limatõrjevahendid, – seonduvad tooted (kaasa arvatud kasvuregulaatorid) ning nende metaboliidid (nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 1107/2009⁵³ artikli 3 punktis 32), mida peetakse olmevee puhul asjakohasteks. Pestitsiidi metaboliiti peetakse olmevee puhul asjakohaseks, kui on põhjust arvata, et sellel on pestitsiidse toime osas lähteainega samaväärsed olemuslikud omadused või kui see (kas ise või selle muundumissaadused) kujutab tarbijale terviseriski. Parameetri väärtus kehtib iga üksiku pestitsiidi kohta. Aldriini, dieldriini, heptakloori ja heptakloorepoksiidi osas on parameetri väärtus 0,030 µg/l. Liikmesriigid määravad joogivees leiduvate pestitsiidides esinevate mitteasjakohaste metaboliitide ohjamiseks kindlaks suunisväärtuse.
--------------	------	------	---

⁵³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

			Järelevalvet kohaldatakse üksnes pestitsiidide suhtes, mis võivad asjaomases veevarustuses olla. Komisjon võib liikmesriikide edastatud andmete alusel koostada pestitsiidide ja nende asjakohaste metaboliitide andmebaasi, võttes arvesse nende esinemisvõimalust olmevees.
Pestitsiidid kokku	0,50	µg/l	„Pestitsiidid kokku“ tähistab kõikide seire käigus tuvastatud ja mõõdetud pestitsiidide koguste summat.
PFASid kokku	0,50	µg/l	„PFASid kokku“ tähistab kõiki per- ja polüfluoritud alküülühendeid. Seda väärtust kohaldatakse alles siis, kui kooskõlas artikli 13 lõikega 7 on töötatud välja tehnilised suunised selle parameetri seireks. Seejärel võivad liikmesriigid otsustada kasutada kas üht või mõlemat parameetrit („PFASid kokku“ ja/või „PFASide summa“).
PFASide summa	0,10	µg/l	„PFASide summa“ tähistab kõigi selliste III lisa B osa punktis 3 loetletud per- ja polüfluoritud alküülühendite summat, mida peetakse olmevee puhul problemaatiliseks. See on „PFASid kokku“ ainete alamrühm, mis sisaldab ühe osana kolme või enama süsinikuga perfluoroalküüli (nt $-C_nF_{2n}-$, $n \geq 3$) või kahe või enama süsinikuga perfluoroalküületrit (nt $-C_nF_{2n}OC_mF_{2m}-$, n ja $m \geq 1$).

Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud	0,10	µg/l	Järgmiste märgitud ühendite kontsentratsioonide summa: benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen, benso(ghi)perüleen ja indeno(1,2,3-cd)püreen.
Seleen	20	µg/l	Parameetri väärtust 30 µg/l kohaldatakse piirkondades, mille geoloogilised tingimused võivad põhjustada selle kõrget taset põhjavees.
Tetrakloroeteen ja trikloroeteen	10	µg/l	Märgitud parameetrite kontsentratsioonide summa.
Trihalometaanid kokku	100	µg/l	Liikmesriigid peaksid võimalusel püüdlema madalama väärtuse poole, ilma et desinfitseerimine sellest kannataks. Järgmiste märgitud ühendite kontsentratsioonide summa: kloroform, bromoform, dibromoklorometaan, bromodiklorometaan.
Uraan	30	µg/l	
Vinüülkloriid	0,50	µg/l	Parameetri väärtus näitab monomeeride jääksisaldust vees, arvutatuna lähtudes maksimaalse eraldumise spetsifikatsioonidest vastava polümeeri kokkupuutel veega.

C OSA

Indikaatorparameetrid (uus)

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
Alumiinium	200	µg/l	
Ammoonium	0,50	mg/l	
Kloriid	250	mg/l	Vesi ei tohiks olla söövitav.
<i>Clostridium perfringens</i> , k.a eosed	0	arv / 100 ml	Seda parameetrit mõõdetakse siis, kui riskihindamine selleks vajadust näitab.
Värv	Tarbijatele vastuvõetav ja ebaloolumulike muutusteta		
Juhtivus	2500	µs/cm ⁻¹ 20 °C juures	Vesi ei tohiks olla agressiivne.
Vesinikioonide kontsentratsioon	≥ 6,5 ja ≤ 9,5	pH ühikut	Vesi ei tohiks olla agressiivne. Pudelitesse või mahutitesse villitud gaseerimata vee puhul võib miinimumväärtust alandada kuni 4,5 pH ühikuni. Pudelitesse või mahutitesse villitud vee puhul, mis on loomulikult rikas süsinikdioksiidi poolest või sellega kunstlikult rikastatud, võib miinimumväärtus olla madalam.
Raud	200	µg/l	
Mangaan	50	µg/l	
Lõhn	Tarbijatele vastuvõetav ja ebaloolumulike muutusteta		
Oksüdeeruvus	5,0	mg/l O ₂	Käesolevat parameetrit ei ole vaja mõõta, kui analüüsitakse orgaanilise süsiniku kogusisaldust.

Sulfaat	250	mg/l	Vesi ei tohiks olla söövitav.
Naatrium	200	mg/l	
Maitse	Tarbijatele vastuvõetav ja ebaloolumulike muutusteta		
Kolooniate arv 22°C juures	Ebaloomulike muutusteta		
Kolibakterid	0	arv / 100 ml	Pudelitesse või mahutitesse villitud vee puhul on ühikuks arv / 250 ml.
Orgaanilise süsiniku kogusisaldus	Ebaloomulike muutusteta		Käesolevat parameetrit ei ole tarvis mõõta veevarustuse puhul alla 10 000 m ³ ööpäevas.
Hägusus	Tarbijatele vastuvõetav ja ebaloolumulike muutusteta		
Vesi ei tohiks olla agressiivne ega söövitav. See kehtib eelkõige töödeldava vee puhul (demineralisatsioon, pehmendamine, membraantöötlus, pöördosmoos jne).			
Kui vesi, mida plaanitakse kasutada olmeveena on läbinud töötlust, mis seda märkimisväärselt demineraliseerib või pehmendab, võib vett kohendada kaltsiumi- ja magneesiumisoolade lisamisega, et vähendada võimalikku negatiivset mõju tervisele, samuti vee söövitavust ja agressiivsust ning et parandada maitset. Võib kehtestada kaltsiumi ja magneesiumi miinimumsisalduse või tahkete ainete minimaalse kogusisalduse pehmendatud või demineraliseeritud vees, võttes arvesse sellisel viisil töödeldava vee omadusi.			

D OSA

Kinnistusesise jaotusega seotud riskihindamisel kasutatavad parameetrid

<i>Legionella</i>	<1000	CFU/l	See parameetri väärtus on kehtestatud artiklite 10 ja 14 kohaldamiseks. Nendes artiklites ette nähtud meetmete võtmist võib kaaluda isegi siis, kui parameetri väärtus ei ole saavutatud, näiteks nakkuste ja haiguspuhangute puhul. Selliste juhtumite puhul tuleb nakkusallikas kindlaks teha ja tuvastada, millisesse liiki see kuulub.
Plii	10	µg/l	See parameetri väärtus on kehtestatud artiklite 10 ja 14 kohaldamiseks. Liikmesriigid peaksid tegema kõik endast oleneva, et saavutada hiljemalt 15 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist madalam väärtus (5 µg/l).

II LISA

SEIRE

A OSA

Üldeesmärgid ja olmevee seireprogrammid

1. Artikli 13 lõike 2 kohaselt koostatud olmevee seireprogrammide abil tuleb teha järgmist:
 - a) tagada, et inimtervisele avalduvate riskide juhtimiseks kehtivad meetmed toimivad tõhusalt kogu veevarustusahelas, alates veevõtupiirkonnast võetud vee töötlemise ja säilitamise ning jaotuseni, ning et nõuetele vastavuse hindamise kohas oleks vesi tervislik ja puhas;
 - b) anda teavet olmevee kvaliteedi kohta, et tõendada artiklis 4 sätestatud kohustuste ning kooskõlas artikliga 5 kehtestatud parameetrite väärtuste järgimist;
 - c) määrata kindlaks kõige sobivamad vahendid inimtervisele avalduva riski vähendamiseks.
2. Artikli 13 lõike 2 kohaselt koostatud seireprogrammid hõlmavad ühte järgmistest tegevustest või nende kombinatsioone:
 - a) veeproovide pisteline kogumine ja laboris analüüsimine;
 - b) pideva seiremenetluse käigus tehtud mõõtmised.

Lisaks võivad seireprogrammid hõlmata järgmist:

- a) seadmete funktsionaalsust ja korrasolekut käsitlevate kannete kontroll;

- b) veevõtupiirkonna ning töötlemis-, säilitamis- ja jaotustaristu kontroll, ilma et see piiraks artikli 8 lõike 1 punkti c ja artikli 10 lõike 1 punkti b kohaselt ette nähtud seirenõuete kohaldamist.
3. Seireprogrammid hõlmavad operatiivseire programmi, mis annab kiire ülevaate süsteemi toimimise tulemustest ja veekvaliteedi probleemidest ning võimaldab kiiresti võtta eelnevalt kavandatud parandusmeetmeid. Operatiivseire programmid on varustuspõhised ja nendes võetakse arvesse ohtude ja ohtlike olukordade kindlakstegemise ning veevarustusriski hindamise tulemusi ning need on mõeldud kõigi veevõtul, vee töötlemisel, jaotamisel ja säilitamisel rakendatavate kontrollimeetmete tõhususe kinnitamiseks.

Operatiivseire programm sisaldab hägususe seiret, et kontrollida veevarustusjaamas regulaarselt hägusustekitajate füüsilise eemaldamise tõhusust filtreerimisprotsessis vastavalt järgmises tabelis esitatud võrdlusväärtustele ja sagedustele (ei kohaldata põhjaveeallikate puhul, kus hägusust põhjustavad raud ja mangaan):

Tööparameeter	Võrdlusväärtus
Hägusus	0,3 NTU 95 % proovidest ja mitte ükski ei ületa 1 NTU

Veevarustustsoonis ühe päeva jooksul jaotatava või toodetava vee ruumala (m ³)	Miinimumsagedus
≤ 1000	Iga nädal
> 1000 kuni ≤ 10 000	Iga päev
>10 000	Pidev

Operatiivseire programm sisaldab samuti järgmiste parameetrite seiret toorvees, et kontrollida töötlemisprotsesside tõhusust mikrobioloogiliste riskidega seoses:

Tööparameeter	Võrdlusväärtus	Ühik	Märkused
Somaatilised kolifaagid	50 (toorvee puhul)	Plaaki moodustavad ühikud (PfU) / 100 ml	Seda parameetrit mõõdetakse siis, kui riskihindamine selleks vajadust näitab. Kui seda leitakse toorveest kontsentratsioonis > 50 PfU/100 ml, tuleks seda analüüsida pärast käitlusahela etappe, et määrata kindlaks mikroobide eemaldamine logaritmitud väärtuste võrra, kasutades tõkkeid, ja hinnata, kas patogeensete viiruste läbitungimise risk on piisaval määral kontrolli all.

4. Liikmesriigid tagavad, et seireprogrammid vaadatakse pidevalt läbi ja need ajakohastatakse või taaskinnitatakse vähemalt iga kuue aasta tagant.

B osa

Parameetrid ja proovivõtu sagedused

1 Parameetrite loetelu

A rühm

Järgmiste parameetrite (A rühm) üle tehakse seiret punkti 2 tabelis 1 esitatud seiresagedusega:

- a) *Escherichia coli* (*E. coli*), soole enterokokid, kolibakterid, koloonia loendamine 22 °C juures, värvus, hägusus, maitse, lõhn, pH, juhtivus;
- b) muud seireprogrammi kohaselt asjaomased parameetrid, mis on kehtestatud vastavalt artikli 5 lõikele 3, ja vajaduse korral artikli 9 ja II lisa C osa kohase veevarustussüsteemi riskihindamise abil.

Eritingimustel lisatakse A rühma järgmised parameetrid:

- a) ammoonium ja nitrit, kui kasutatakse kloorimist;
- b) alumiinium ja raud, kui neid kasutatakse veepuhastuskemikaalidena.

Escherichia coli (*E. coli*) baktereid ja soolestiku enterokokke käsitatakse põhiparameetritena ja nende suhtes ei või kohaldada veevarustusriski hindamisest tulenevat vähendamist vastavalt artiklile 9 ja käesoleva lisa C osale. Nende üle tehakse seiret alati punkti 2 tabelis 1 märgitud sagedusega.

B rühm

Selleks et määrata kindlaks vastavus kõigile käesolevas direktiivis sätestatud parameetrite väärtustele, tehakse kõigi muude kui A rühma kuuluvate ja artikli 5 kohaselt kehtestatud parameetrite (välja arvatud I lisa D osa parameetrid) üle seiret vähemalt punkti 2 tabelis 1 esitatud sagedusega, välja arvatud juhul, kui artikli 9 ja käesoleva lisa C osa kohaselt tehtud veevarustusriski hindamise põhjal on määratud teistsugune proovivõtusagedus.

2. Proovivõtusagedus

Tabel 1. Nõuetele vastavuse seireks vajalik proovivõtu ja analüüside miinimumsagedus

Veevarustustsoonis ühe päeva jooksul jaotatava või toodetava vee ruumala (vt märkused 1 ja 2) m^3		A rühma parameeter proovide arv aastas	B rühma parameeter proovide arv aastas
	< 10	> 0 (vt märkus 4)	> 0 (vt märkus 4)
≥ 10	≤ 100	2	1 (vt märkus 5)
> 100	≤ 1000	4	1
> 1000	≤ 10000	4 esimese 1000 m^3 /pv kohta + 3 iga täiendava 1000 m^3 /pv ja ülejäänud osa kohta kogumahust (vt märkus 3)	1 esimese 1000 m^3 /pv kohta + 1 iga täiendava 4500 m^3 /pv ja ülejäänud osa kohta kogumahust (vt märkus 3)
> 10000	≤ 100000		3 esimese 10 000 m^3 /pv kohta + 1 iga täiendava 10 000 m^3 /pv ja ülejäänud osa kohta kogumahust (vt märkus 3)
> 100000			12 esimese 100 000 m^3 /pv kohta+ 1 iga täiendava 25 000 m^3 /pv ja ülejäänud osa kohta kogumahust (vt märkus 3)

Märkus 1: veevarustustsoon on geograafiliselt määratletud piirkond, kus olmevesi võetakse ühest või mitmest allikast ning kus vee kvaliteedi võib lugeda umbes ühetaoliseks.

Märkus 2: mahud arvutatakse kalendriaasta keskmistena. Miinimumsageduse kindlaksmääramiseks võib vee hulga asemel kasutada veevarustustsooni elanike arvu, eeldades inimese ööpäevaseks veetarbimiseks 200 l.

Märkus 3: osutatud sagedus arvutatakse järgmiselt: nt $4300 \text{ m}^3/\text{pv} = 16 \text{ A}$ rühma parameetrite proovi (neli esimese $1000 \text{ m}^3/\text{pv}$ kohta + 12 proovi ülejäänud $3300 \text{ m}^3/\text{pv}$ kohta).

Märkus 4: veekäitlejatele, kellele ei ole tehtud artikli 3 lõike 2 punkti b kohast erandit, kehtestavad liikmesriigid A ja B rühma parameetrite jaoks proovivõtu miinimumsageduse, tingimusel et põhiparameetrite seire toimub vähemalt kord aastas.

Märkus 5: liikmesriigid võivad proovivõtu sagedust vähendada, tingimusel et artikli 5 kohaselt sätestatud parameetrite seire toimub vähemalt kord kuue aasta jooksul, samuti, kui integreeritakse uus veeallikas või tehakse veevarustussüsteemis selliseid muudatusi, mis võivad eeldatavalt veekvaliteeti negatiivselt mõjutada.

C OSA

Veevarustussüsteemi riskihindamine

1. Tuginedes artiklis 9 osutatud veevarustussüsteemi riskihindamise tulemustele, täiendatakse seirega hõlmatud parameetrite loetelu ja suurendatakse B osas esitatud proovivõtusagedust, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - a) käesolevas lisas loetletud parameetrid või sagedused ei ole piisavad artikli 13 lõike 1 kohaste kohustuste täitmiseks;
 - b) artikli 13 lõike 5 kohaldamisel on vajalik täiendav seire;
 - c) on vaja tagada A osa punkti 1 alapunktis a esitatud nõuete täitmine;
 - d) on vaja suurendada proovivõtusagedust vastavalt artikli 8 lõike 3 punktile a.

2. Pärast veevarustussüsteemi riskihindamist võidakse lühendada seirega hõlmatud parameetrite loetelu ja vähendada B osas esitatud proovivõtusagedust, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
- a) määratakse proovivõtukoht ja -sagedus vastavalt parameetri päritolule, samuti selle kontsentratsiooni muutumine ja pikaajalised suundumused, võttes arvesse artiklit 6;
 - b) proovivõtu miinimumsageduse vähendamiseks peavad kogu veevarustustsooni esindavatest proovivõtukohtadest vähemalt kolme aasta jooksul korrapäraste ajavahemike järel kogutud proovide tulemused olema alla 60 % parameetri väärtusest;
 - c) parameetri väljajätmiseks seirega hõlmatud parameetrite loetelust peavad kogu veevarustustsooni esindavatest proovivõtukohtadest vähemalt kolme aasta jooksul korrapäraste ajavahemike järel kogutud proovide tulemused olema alla 30 % parameetri väärtusest;
 - d) seirega hõlmatud parameetrite loetelust teatava parameetri väljajätmise otsus põhineb riskihindamise tulemustel, milles on arvesse võetud olmeveeallikate seire tulemusi ja mis kinnitavad, et inimeste tervis on kaitstud olmevee mis tahes saastatusest tuleneva kahjulik mõju eest, nagu on nõutud artiklis 1;
 - e) parameetriga seotud proovivõtusageduse vähendamiseks või parameetri seirega hõlmatud parameetrite loetelust välja jätmiseks peab riskihindamine kinnitama, et ei ole ühtegi tegurit, mille puhul oleks põhjust eeldada, et see võib põhjustada olmevee kvaliteedi halvenemise.

Kui seiretulemused, mis tõendavad, et lõike 2 punktides b–e sätestatud tingimused on täidetud, on olemas juba [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev], võidakse tulemusi alates sellest kuupäevast kasutada veevarustussüsteemi riskihindamise järel seire kohandamiseks.

Kui seiret on pärast veevarustusriski hindamist, muu hulgas vastavalt komisjoni direktiivi 2015/1787 C osale, juba kohandatud, võivad liikmesriigid näha ette võimaluse nende kohanduste kehtivust kinnitada, nõudmata seire teostamist vastavalt lõike 2 punktile b ja lõike 3 punktile c vähemalt kolme aasta jooksul kogu veevarustustsooni esindavatest proovivõtukohtadest.

D OSA

Proovivõtumeetodid ja -kohad

1. Proovivõtukohad määratakse nii, et need vastaksid artiklis 6 määratletud nõuetele vastavuse hindamise kohtadele. Jaotusvõrgu puhul võib liikmesriik võtta teatavate parameetrite jaoks proove veevarustustsoonis või veepuhastusjaamas, kui on võimalik tõendada, et asjaomase parameetri mõõdetav väärtus ei muutu ebasoodsas suunas. Proovide arv peab võimalikult suures ulatuses jagunema aja ja koha lõikes võrdselt.
2. Proovivõtt vastavuskohas peab vastama järgmistele nõuetele:
 - a) teatavate keemiliste parameetrite (eelkõige vask, plii ja nikkel) vastavusproovid võetakse tarbija kraanist, kusjuures vett ei lasta enne joosta. Võetakse juhuslik proov päeval ajal mahus 1 liiter. Teise võimalusena võivad liikmesriigid võtta proove kindla aja seisnud veest, mis kajastab paremini olukorda nende riigis, näiteks keskmine tarbimine nädalas, tingimusel et selle tulemusel ei vähene veevarustustsoonis nõuetele mittevastavuse juhtumite arv võrreldes päeval ajal võetava juhusliku prooviga;

- b) vastavuskoha mikrobioloogiliste parameetrite vastavusproovid võetakse ja neid käideldakse vastavalt standardis EN ISO 19458 osutatud proovivõtueesmärgile B.
- 3. *Legionella* proove kinnistusesistes jaotussüsteemides võetakse *Legionella* leviku riskikohtades ja/või sellega süsteemset kokkupuudet esindavatest kohtadest. Liikmesriigid kehtestavad *Legionella* proovivõtumeetodite kohta suunised.
- 4. Proovivõtt jaotusvõrgus (v.a proovivõtt tarbija kraanidest) peab vastama standardile ISO 5667-5. Mikrobioloogiliste parameetrite puhul peab jaotusvõrgus proovide võtmine ja käitlemine vastama standardis EN ISO 19458 osutatud proovivõtueesmärgile A.

III LISA

PARAMEETRITE ANALÜÜSI SPETSIFIKATSIOONID

Liikmesriigid tagavad, et seireks ja käesoleva direktiivi nõuetele vastavuse tõendamiseks kasutatavad analüüsimeetodid, välja arvatud vedeliku hägususe pidev mõõtmine, on valideeritud ja dokumenteeritud kooskõlas EN ISO/IEC 17025 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud standardiga. Liikmesriigid tagavad, et laborid ja nende alltöövõtjad kohaldavad kvaliteedijuhtimise süsteemi tavadid kooskõlas EN ISO/IEC 17025 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud standardiga.

Et hinnata alternatiivsete meetodite samaväärsust käesolevas lisas esitatud meetoditega, võivad liikmesriigid kasutada standardit EN ISO 17994, mis on määratud mikrobioloogiliste meetodite võrdväärsuse hindamise standardina, või standardit EN ISO 16140 või mõnda muud samalaadset rahvusvaheliselt tunnustatud normi, et teha kindlaks nende meetodite samaväärsus, mille põhimõtted (v.a mikrobioloogiliste kultuuride kasvatamine) ei kuulu EN ISO 17994 kohaldamisalasse.

Kui B osas esitatud täpsusnäitajatele vastav analüütiline meetod puudub, peavad liikmesriigid tagama, et seire tegemisel kasutatakse parimat võimalikku tehnikat, millega ei kaasne ülemääraseid kulusid.

A OSA

Mikrobioloogilised parameetrid, mille jaoks nähakse ette analüüsimeetodid

Meetodid mikrobioloogiliste parameetrite analüüsimiseks on järgmised:

- a) *Escherichia coli* (*E. coli*) ja kolibakterid (EN ISO 9308-1 või EN ISO 9308-2)
- b) soolestiku enterokokid (EN ISO 7899-2)
- c) kolooniate arv või heterotroofsete bakterite arv 22 °C juures (EN ISO 6222)

- d) *Clostridium perfringens* (k.a eosed) (EN ISO 14189)
- e) *Legionella* (EN ISO 11731 I lisa D osa väärtusele vastavuse kohta)
Riskipõhiseks kontrollseireks ja kultiveerimismeetodite täiendamiseks võib kasutada ka muid meetodeid, nagu ISO/TS 12869, kiirkülvimeetodeid, mittekülvipõhiseid meetodeid ja molekulaarseid meetodeid, eelkõige qPCRi.
- f) Somaatilised kolifaagid
Operatiivseireks võib kasutada EN ISO 10705-2 ja EN ISO 10705-3 (II lisa A osa).

B OSA

Keemilised parameetrid ja indikaatorparameetrid, mille jaoks nähakse ette tulemuslikkuse kriteeriumid

1. Keemilised parameetrid ja indikaatorparameetrid

Tabelis 1 esitatud parameetrite puhul peab kasutatav analüüsimeetod vähemalt võimaldama mõõta parameetri väärtusele vastavaid kontsentratsioone ning selle määramispiir komisjoni direktiivi 2009/90/EÜ⁵⁴ artikli 2 punkti 2 tähenduses olema 30 % või vähem asjaomasest parameetri väärtusest ning mõõtemääramatus vastama tabelis 1 esitatule. Tulemus tuleb esitada vähemalt sama tüvenumbrite arvuga nagu I lisa B ja C osa kohased parameetri väärtused.

Tabeli 1 kohast mõõtemääramatust ei tohi kasutada kui I lisas sätestatud parameetri väärtuste lisahälvet.

⁵⁴ Komisjoni direktiiv 2009/90/EÜ, 31. juuli 2009, millega sätestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ vee seisundi keemilise analüüsi ja seire tehnilised näitajad (ELT L 201, 1.8.2009, lk 36).

Tabel 1. Täpsuse miinimumnäitaja „mõõtemääramatus“

Parameetrid	Mõõtemääramatus (vt märkus 1) Parameetri väärtuse % (v.a pH puhul)	Märkused
Alumiinium	25	
Ammoonium	40	
Akrüülamiid	30	
Antimon	40	
Arseen	30	
Benso(a)püreen	50	Vt märkus 2
Benseen	40	
Bisfenool A	50	
Boor	25	
Bromaat	40	
Kaadmium	25	
Kloriid	15	
Kloraat	40	
Klorit	40	
Kroom	30	
Vask	25	
Tsüaniid	30	Vt märkus 3
1,2-dikloroetaan	40	
Epiklorohüdrin	30	
Fluoriid	20	
Haloäädikhapped	50	
Vesinikioonide kontsentratsioon (pH)	0,2	Vt märkus 4
Raud	30	
Plii	30	
Mangaan	30	

Elavhõbe	30	
Mikrotsüstiin-LR	30	
Nikkel	25	
Nitraat	15	
Nitrit	20	
Oksüdeeruvus	50	Vt märkus 5
Pestitsiidid	30	Vt märkus 6
Per- ja polüfluoritud alküülühendid (PFAS)	50	
Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud	40	Vt märkus 7
Seleen	40	
Naatrium	15	
Sulfaat	15	
Tetrakloroeteen	40	Vt märkus 8
Trikloroeteen	40	Vt märkus 8
Trihalometaanid kokku	40	Vt märkus 7
Orgaanilise süsiniku kogusisaldus	30	Vt märkus 9
Hägusus	30	Vt märkus 10
Uraan	30	
Vinüülkloriid	50	

2. Tabeli 1 märkused

Märkus 1: mõõtemääramatus on mittenegatiivne parameeter, mis iseloomustab kasutatud teabe põhjal mõõtesuurusele omistatud väärtuste hajuvust. Mõõtemääramatuse täpsusnäitaja ($k = 2$) on tabelis märgitud protsent parameetri väärtusest või mis tahes rangem väärtus. Kui ei ole ette nähtud teisiti, hinnatakse mõõtemääramatust parameetri väärtuse tasemel.

Märkus 2: kui mõõtemääramatuse väärtust ei ole võimalik järgida, tuleks valida parim võimalik tehnika (kuni 60 %).

Märkus 3: meetod peab võimaldama tuvastada mis tahes vormis tsüaniidi üldkogust.

Märkus 4: mõõtemääramatuse väärtust väljendatakse pH ühikuna.

Märkus 5: standardmeetod: EN ISO 8467.

Märkus 6: üksikute pestitsiidide täpsusnäitajad on indikatiivsed. Mitme pestitsiidi puhul on võimalik saavutada mõõtemääramatus 30 %, paljude pestitsiidide puhul võib lubada suuremat mõõtemääramatust (kuni 80 %).

Märkus 7: täpsusnäitajad kehtivad üksikute ainete kohta ning on määratud tasemel 25 % I lisa B osa kohasest parameetri väärtusest.

Märkus 8: täpsusnäitajad kehtivad üksikute ainete kohta ning on määratud tasemel 50 % I lisa B osa kohasest parameetri väärtusest.

Märkus 9: mõõtemääramatust tuleks hinnata orgaanilise süsiniku üldsisalduse 3 mg/l juures. Katsemeetodi määramatuse täpsustamiseks tuleb kasutada Euroopa Standardikomitee suuniseid orgaanilise ja lahustunud süsiniku üldsisalduse määramise kohta (CEN 1484).

Märkus 10: mõõtemääramatust tuleks hinnata 1,0 NTU (nefelomeetiline hägususühik) puhul vastavalt standardile EN ISO 7027 või vastavalt mõnele teisele samaväärsele standardmeetodile.

3. *PFASide summa*

Järgmisi asjaomaseid aineid analüüsitakse käesoleva direktiivi artikli 13 lõike 7 kohaselt koostatud tehniliste suuniste alusel:

- perfluorobutaanhape (PFBA)
- perfluoropentaanhape (PFPA)
- perfluoroheksaanhape (PFHxA)
- perfluoroheptaanhape (PFHpA)

- perfluorooktaanhape (PFOA)
- perfluorononaanhape (PFNA)
- perfluorodekaanhape (PFDA)
- perfluoroundekaanhape (PFUnDA)
- perfluorododekaanhape (PFDoDA)
- perfluorotridekaanhape (PFTrDA)
- perfluorobutaansulfoonhape (PFBS)
- perfluoropentaansulfoonhape (PFPS)
- perfluoroheksaansulfoonhape (PFHxS)
- perfluoroheptaansulfoonhape (PFHpS)
- perfluorooktaansulfoonhape (PFOS)
- perfluorononaansulfoonhape (PFNS)
- perfluorodekaansulfoonhape (PFDS)
- perfluoroundekaansulfoonhape
- perfluorododekaansulfoonhape
- perfluorotridekaansulfoonhape

Neid aineid hakatakse seirama, kui käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt läbi viidud valgala(de) riskihindamise ja riskijuhtimise käigus jõutakse järeldusele, et nende ainete esinemine veevarustuses võib olla tõenäoline.

IV LISA

ÜLDSUSE TEAVITAMINE

Tarbijatele tehakse internetis kasutajasõbralikul ja nende vajadustega kohandatud viisil kättesaadavaks punktides 1–8 esitatud teave.

Samuti on tarbijatel õigus taotleda juurdepääsu kõnealusele teabele muul viisil, kui see taotlus on põhjendatud.

- (1) Asjaomase veekäitleja identifitseerimisandmed, varustatav piirkond ja varustatavate inimeste arv ning veetootmise meetod, sealhulgas üldine teave kohaldatud veetöötlemis- ja desinfitseerimisviiside kohta. Liikmesriigid võivad lubada erandit sellest nõudest kooskõlas direktiivi 2007/2/EÜ artikli 13 lõikega 1.
- (2) I lisa A, B ja C osas loetletud parameetrite kõige viimased seiretulemused, sealhulgas seiresagedus ning parameetrite artikli 5 kohaselt kehtestatud väärtused. Seiretulemused ei tohi olla vanemad kui üks aasta, välja arvatud juhul, kui käesolevas direktiivis sätestatud seiresageduse puhul on ette nähtud teisiti.
- (3) Teave järgmiste I lisa C osas loetlemata parameetrite kohta ja nendega seotud väärtused:
 - a) karedus;
 - b) mineraalid, vees lahustunud anioonid/katioonid:
 - kaltsium (Ca)
 - magneesium (Mg)
 - kaalium (K)
- (4) Kui pädevad asutused või muud asjaomased asutused on parameetrite artikli 5 kohaselt kehtestatud väärtuste ületamise korral tuvastanud võimaliku ohu inimeste tervisele, teave võimaliku ohu kohta inimeste tervisele ning sellega seotud tervise- ja tarbimisnõuanded või hüperlink sellisele teabele juurdepääsemiseks.

- (5) Asjaomane teave veevarustusriski hindamise kohta.
- (6) Nõuanded tarbijale, sealhulgas selle kohta, kuidas vähendada veetarbimist, kui see on asjakohane, kuidas kasutada vett vastutustundlikult vastavalt kohalikele oludele ja kuidas vältida seisuveest põhjustatud terviseriske.
- (7) Veekäitlejate puhul, kes tarnivad vähemalt 10 000 m³ päevas või teenindavad vähemalt 50 000 inimest, iga-aastane teave järgmise kohta:
- a) veesüsteemi üldine tulemuslikkus tõhususe seisukohast ja lekkemäärad, niipea kui see teave on kättesaadav ja hiljemalt artikli 4 lõikes 3 sätestatud kuupäeval;
 - b) veekäitleja teave veeteenuse omandistruktuuri kohta;
 - c) kui kulud kaetakse tariifisüsteemi kaudu, siis teave olmevee kuupmeetri eest võetava tariifi struktuuri kohta, sealhulgas püsi- ja muutuvkulud ning kulud, mis on seotud artikli 16 kohaste meetmetega, kui veekäitleja on selliseid meetmeid võtnud;
 - d) võimaluse korral kokkuvõtte ja statistika tarbijate kaebustest, mille veekäitlejad on saanud käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate aspektide kohta.
- (8) Põhjendatud taotluse korral antakse tarbijale juurdepääs punktides 2 ja 3 esitatud teavet käsitlevatele varasematele, kuni kümne aasta tagustele andmetele, kui need on kättesaadavad, kuid mitte enne käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäeva.

V LISA (uus)
ÜHTSE METOODIKA KEHTESTAMISE PÕHIMÕTTED

Materjalide rühmad

1 Orgaanilised materjalid

Orgaanilised materjalid tohivad olla valmistatud üksnes:

- a) lähteainetest, mis on esitatud Euroopa positiivses ainete nimekirjas, mille komisjon kooskõlas artikli 11 lõike 2 punktiga b kehtestab, ning
- b) ainetest, mille puhul saab välistada, et see aine ja selle reaktsioonisaadused esinevad olmevees tasemel, mis ületab 0,1 µg/l, välja arvatud kindlate ainete puhul, mille suhtes on nende toksilisust arvesse võttes vaja kasutada rangemat väärtust.

Orgaanilisi materjale kontrollitakse vastavalt tabelile 1 kooskõlas asjaomastes Euroopa standardites täpsustatud katsemeetoditega või nende puudumisel mõne rahvusvahelisel või riigi tasandil tunnustatud meetodiga ning nad peavad vastama nendes sätestatud nõuetele. Sel eesmärgil teisendatakse ainete migratsiooni katsete tulemused tasemeni, milleni nad eeldatavalt jõuavad kraanis.

2 Metallmaterjalid

Kasutada tohib üksnes metallmaterjale, mis on esitatud Euroopa positiivses koostiste nimekirjas, mille komisjon kooskõlas artikli 11 lõike 2 punktiga b kehtestab. Tuleb järgida Euroopa positiivses nimekirjas sätestatud piiranguid nende materjalide koostise, teatavates toodetes kasutamise ja toodete endi kasutamise kohta.

Koostisi kontrollitakse vastavalt tabelile 1 kooskõlas asjaomastes Euroopa standardites täpsustatud katsemeetoditega või nende puudumisel mõne rahvusvahelisel või riigi tasandil tunnustatud meetodiga ning nad peavad vastama nendes sätestatud nõuetele.

3 *Sideained*

Sideained tohivad olla valmistatud üksnes ühest või mitmest järgmisest materjalist:

- a) orgaanilistest koostisosadest, mis on esitatud Euroopa positiivses koostisosade nimekirjas, mille komisjon kooskõlas artikli 11 lõike 2 punktiga b kehtestab,
- b) orgaanilistest koostisosadest, mille puhul saab välistada, et need ained ja nende reaktsioonisaadused esinevad olmevees tasemel, mis ületab 0,1 µg/l, või
- c) anorgaanilistest koostisosadest.

Sideaineid kontrollitakse vastavalt tabelile 1 kooskõlas asjaomastes Euroopa standardites täpsustatud katsemeetoditega või nende puudumisel mõne rahvusvahelisel või riigi tasandil tunnustatud meetodiga ning nad peavad vastama nendes sätestatud nõuetele. Sel eesmärgil teisendatakse ainete migratsiooni katsete tulemused tasemeni, milleni nad eeldatavalt jõuavad kraanis.

4 *Emailid ja keraamilised materjalid*

Emailid ja keraamilisi materjale tohib valmistada üksnes nendest lähteaineliikidest, mis on esitatud Euroopa positiivses koostiste nimekirjas, mille komisjon kooskõlas artikli 11 lõike 2 punktiga b kehtestab, pärast seda kui on hinnatud nende materjalide koostises kasutatud elemente.

Emailid ja keraamilisi materjale kontrollitakse vastavalt tabelile 1 kooskõlas asjaomastes Euroopa standardites täpsustatud katsemeetoditega või nende puudumisel mõne rahvusvahelisel või riigi tasandil tunnustatud meetodiga ning need peavad vastama nendes sätestatud nõuetele. Sel eesmärgil teisendatakse ainete migratsiooni katsete tulemused tasemeni, milleni nad eeldatavalt jõuavad kraanis.

5 *Erandid vähem tähtsates ja kombineeritud komponentides kasutatud materjalide hindamises*

Kombineeritud komponendid: vähem tähtsaid komponente, osi ja materjale kirjeldatakse üksikasjalikult ning katseid vähendatakse vastavalt. Sel eesmärgil näitab „vähem tähtis“ olmevee kvaliteedile avaldatava mõju suurust, mis ei nõua täiemahulisi katseid.

Tabel 1. Materjalitüüpidega seotud katsed

Kriteeriumid	Orgaanilised (1)	Metallmaterjalid (2)	Sideained	Emailid ja keraamilised materjalid
Euroopa positiivsed nimekirjad				
Euroopa positiivsed lähteainete nimekirjad (orgaanilised materjalid)	X	EOV	X	EOV
Euroopa positiivsed koostiste nimekirjad (heakskiidetud metallmaterjalid)	EOV	X	EOV	EOV
Euroopa positiivsed koostisosade nimekirjad (sideained)	EOV	EOV	X	EOV
Euroopa positiivne koostiste nimekiri (emailid ja keraamilised materjalid)	EOV	EOV	EOV	X
Organoleptilised hindamised				
Lõhn ja maitse	X	EOV	X	EOV
Värv ja hägusus	X	EOV	X	EOV
Üldised hügieenihindamised				
Orgaanilise süsiniku üldsisalduse leostumine	X	EOV	X	EOV
Pinnases sisalduvad jäägid (metallid)	EOV	X	EOV	EOV
Migratsioonikatsed				
Asjaomased joogiveedirektiivi parameetrid	X	X	X	X
Positiivse nimekirja ainete LPK _{kraan}	X	EOV	X (3)	EOV
Ootamatud ained (GCMS)	X	EOV	X (3)	EOV
Vastavus koostiste nimekirjale	EOV	X	EOV	X
Mikroobide tekke soodustamine	X	EOV	X (3)	EOV

EOV: ei ole vajalik.

LPK_{kraan}: lubatud piirkontsentratsioon kraanivees (tuginedes kas ameti arvamusele seoses taotlusega aine lisamiseks positiivsesse nimekirja või konkreetse aine migratsiooni piirnormile, mis on kindlaks määratud

määruses nr 10/2011, võttes arvesse 10 % jaotusfaktorit ja 2 l vee tarbimist)

GKMS: gaasikromatograafia-massispektromeetria (sõelumismeetod).

Märkus 1: konkreetset erandid määratakse kindlaks kooskõlas käesoleva lisa lõikega 5;

Märkus 2: metallide puhul ei kasutata organoleptilist uuringut, sest üldiselt on teada, et kui I lisas esitatud parameetrite väärtusi järgitakse, ei ole organoleptiliste probleemide tekkimine tõenäoline;

Märkus 3: sõltub sellest, kas koostises on orgaanilisi aineid.
